

Vedtatte uttalelser fra årsmøtet i Trøndelag Arbeiderparti 2025

Innhold

1.	Fremtidens posttjenester	3
2.	Et rungende nei til kutt i sykelønna	3
3.	Beredskap for framtida	4
4.	Forsvaret må styrkes	7
5.	Et skatte- og avgiftssystem for framtida	9
6.	Økt rekruttering i offentlig sektor	10
7.	Lederlønninger i statlige selskap	10
8.	Boligreform	11
9.	Styrk kommuneøkonomien	12
10.	Mer og rimelig kraft i Norge	13
11.	Vår felles helsetjeneste	16
12.	Sterk støtte til Ukraina	18
13.	Yrkesfag	20
14.	Trygg digital hverdag	21
15.	Ny samtykkelov	21
16.	En aktiv næringspolitikk	22
17.	Trygghet gjennom forebygging	24
18.	Samer - rasisme og forebygging	25
19.	Kampen mot fattigdom	26
20.	Rettferdig og effektiv omstilling til lavutslippssamfunnet	27
21.	Gode arbeidstidsordninger er rammen for gode helsetjenester	29
22.	Fri reise og egenandeler til de som har aller minst	30
23.	Økt inkludering i arbeidslivet	30
24.	Et sterkt internasjonalt engasjement	31
25.	Økt konkurranse og markedstilgang i dagligvaremarkedet	31
26.	Et rettferdig rettssystem for alle	32

27.	Optimistiske, kraftfulle og tydelige - valgseier 2025	32
28.	Utbygging av større samferdselsprosjekter	34
29.	Beskatning i oppdrettsnæringen	34
30.	Barnevernsreform	34
31.	Fellesskolen	35
32.	Bærekraftig idrettsanlegg (Innkomet forslag Bjerkås).....	35
Forslagene som ble vedtatt som de var:		36
33.	Co2-kvoter og frikvoteordningen - krav til Arbeiderpartiets landsmøte	36
34.	Styrer politikken det politikken skal styre?.....	36
35.	Voksne studenter og livslang læring	36
36.	Innkalling til lege/sykehus via Helse Norge	36
37.	Fremtidens fergetilbud til og fra Fosen.....	37
38.	Barn og unge må få riktig hjelp til riktig tid.....	37
39.	Et stabilt hurtigbåttilbud Trondheim-Vanvikan.....	38
40.	Ferjetilbudet Flakk-Rørvik	38
41.	Trafikkopplæring i skolene med fokus på trafikkregler, skader og konsekvenser	38
42.	Jobb for ungdom.....	38
43.	Økt konkurranse og markedstilgang i dagligvaremarkedet.....	39
44.	Bedre opplæring om KI i skolen	39
45.	Et rettferdig rettssystem for alle	40
46.	Bærekraftig jordbruk	40
47.	Studenter trenger Samfundet.....	41
48.	AtB må bli mer distriktsvennlig	41
49.	Fylkets arbeid med kunstig intelligens	42
50.	Økolandsby	43
51.	Nye Veier.....	43
52.	Mammografi for kvinner etter fylte 69 år.....	44

1. Fremtidens posttjenester

Det regjeringsoppnevnte Postutvalget anbefaler at vi ikke lenger skal få post levert hjem i postkassen. Hovedregelen skal være at postmottakeren selv må hente posten på et såkalt «hentepunkt».

Trøndelag Arbeiderparti mener at forslaget vil ramme hver enkelt av oss, og særlig sårbare grupper som kan miste viktig informasjon.

Trøndelag Arbeiderparti er enig i at Posten bør omstille virksomheten og endre tjenestetilbudet. Omlegging fra postlevering annenhver dag til én dag i uken vil spare fellesskapet for store kostnader, samtidig som alle - i hele landet - er sikret hjemlevering av post. Dersom noen har behov for hyppigere tilgang til posten, kan hentepunkt velges som supplement til hjemlevering.

Postutvalgets anbefaling vil avvikle det eneste landsdekkende fysiske distribusjonsnett vi har i Norge. Det er et grunnleggende og irreversibelt valg som vil svekke nasjonens beredskapsevne.

Posten og KS (kommunenes interesseorganisasjon) samarbeider om utviklingen av en ny tjeneste – *Dørsterskeltjenesten* – som kan bidra til større grad av trygghet for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og personer med lav digital kompetanse i samtlige av landets kommuner.

Målsettingen er både å aktivisere målgruppene og sikre at også sårbare grupper har reell tilgang til likeverdige tjenester. På tross av vellykkede pilotprosjekt, så avviser Postutvalget *dørsterskeltjenesten* som en del av fremtidens posttjenester, selv om de anerkjenner de positive effektene prosjektet har.

Trøndelag Arbeiderparti mener at utvalgets antydning om at dørsterskeltjenesten kanskje kan innføres på et senere tidspunkt, ikke er realistisk. Når postbudnettverket, som skal utføre tjenesten, allerede er redusert til et minimum, vil det ikke være verken praktisk eller finansielt mulig å bygge det opp igjen.

Trøndelag Arbeiderparti mener distribusjonsnett og hjemlevering av post må sikres. Dette er kritisk infrastruktur som er viktig for nasjonens beredskapsevne.

2. Et rungende nei til kutt i sykelønna

Gjennom de siste femti årene har vi alle vært sikret full lønn når vi har blitt syke. Det er en rettighet som er en umistelig del av det norske fellesskapet: Du skal ikke få kutt i lønnsutbetalingen, selv om du blir syk. Full lønn, også ved sykdom, er en av gullstandardene i den norske velferdsstaten. Trøndelag Ap mener det er disse ordningene som gjør Norge til et av verdens beste land å leve i.

Etter nesten femti år, skulle man tro at arbeidsgiverne og høyresiden hadde akseptert dette: At folk ikke skal straffes når de blir syke. Men slik er det ikke. NHOs krav om at vanlige arbeidsfolk skal godta lønnskutt når de blir syke, kommer samtidig som at parti på høyresiden varsler det samme.

Trøndelag Ap vil gi LO honnør for å stå oppreist imot kutt i lønna til vanlige arbeidsfolk som blir syke, selv når de står alene blant arbeidstakerorganisasjonene. Det viser klokskap og styrke fra LOs side. Trøndelag Ap vil slå ring rundt full lønn ved sykdom.

For alle som daglig jobber bak en PC, er ikke kutt i sykelønneren nødvendigvis et stort problem. Når du blir syk er det selvsagt lettere for de som kan jobbe litt hjemmefra et par dager, til vi blir bedre. Men de fleste nordmenn er vanlige arbeidsfolk som ikke kan jobbe hjemmefra. Butikkmedarbeideren, ambulansesjåføren, sjåføren, bygningsarbeideren, industrimekanikeren og helsefagarbeideren kan ikke ha hjemmekontor. Og jobbene deres er ofte fysisk krevende. Derfor er det *dem* forslaget om kutt i sykelønneren vil ramme aller hardest.

Nok en gang vil NHO og parti på høyresiden sende regninga til vanlige arbeidsfolk og de som har minst, for å betale for store skatteuttak til de som har aller mest. I grunnen forteller det alt: NHO og høyresiden forsvarer ofte millionbonuser og store skatteuttak til pengeeliten. Det må til for å motivere til innsats og investering, får vi høre. Samtidig vil de at vanlige arbeidsfolk skal møte trusler om lavere lønnsutbetaling når de blir syke. Dette viser kjernen av høyresidens ideologi: Mens de som sitter på toppen skal motiveres av mer penger, skal vanlige arbeidsfolk motiveres av trusler om kutt i lønn når de blir syke. Det er en elitisme som er både usosial og unorsk.

Selvsagt må vi sammen finne tiltak mot unødvendig sykefravær. Men veien mot lavere fravær er ikke kutt i folks lønn. For formålet med sykelønn er ikke å holde sykefraværet nede. Formålet er å sørge for at ingen straffes økonomisk når de blir syke. Og her fungerer sykelønnsordningen akkurat slik den var tenkt. Vi er spesielt kritiske til at kutt i sykelønneren kan føre til at de som allerede sliter økonomisk, vil få ekstra problemer når de blir syke.

I Norge tar vi vare på hverandre når vi blir syke – når vi trenger en hjelpende hånd. Derfor er den norske sykelønnsordningen blant verdens beste. Dette er ikke et problem, men noe vi skal være stolte av! Dersom du er så uheldig at du blir syk, fortjener du trygghet til å komme seg på beina igjen.

Norge har hatt full lønn ved sykdom i snart femti år, og denne viktige delen av velferdsstaten må bestå. Derfor sier Trøndelag Ap et rungende nei til kutt i sykelønna di.

3. Beredskap for framtida

Alle i Norge skal føle seg trygge. Norge er blant de frieste og tryggeste landene i verden, men er også sårbart. Regjeringens totalberedskapsmelding peker på viktige risiko- og sårbarhetsområder; hvor offentlige, private og frivillige aktører må jobbe sammen for å skape sivil motstandskraft, og robuste lokalsamfunn. Alle ser vi – og opplever et mer utrygt Europa, med krig og ustabilitet, og det kan vi ikke lukke øynene for.

De siste årene har vi sett et mer ustabilt vær enn på lenge, og mange lokalsamfunn har fått føle konsekvensene av dette. Ekstreme nedbørsmengder, vind, og store temperatursvingninger setter kritisk infrastruktur og samfunnets kritiske funksjoner under press. Vi har sett hvordan vei- og jernbaneforbindelser kan bli brutt. Vi har fått eksempler på sårbarheten når boliger, institusjoner og næring står uten tilgang på vann, og vi har sett utfordringene når lokalsamfunn har vært uten strøm, eller nett og forbindelse til omverden.

En sterk totalberedskap gjør oss i stand til å lære av tidligere kriser og forberede oss på nye. Trøndelag Arbeiderparti krever en betydelig styrking av norsk totalberedskap for å sikre trygghet når kriser rammer.

Totalberedskap handler om samfunnets samlede beredskapsressurser, fra infrastruktur til helse, sosial, klimatilpasning, brann, redning, politi og justis. Forvaltningen må være målrettet og koordinert. Norge har gode forutsetninger for en sterk totalberedskap, forutsatt vilje og evne til å bygge den.

Internasjonalt samarbeid er avgjørende, enten med nordiske naboer, EU, EØS eller på globalt nivå. Beredskapen må bygge på totaltenkning, hvor alle sektorer sees i sammenheng. Totalforsvar innebærer samarbeid mellom Forsvaret og sivile aktører.

En godt fungerende velferdsstat ivaretar alle samfunnsmedlemmer når krise rammer. Politikken må forebygge kriser og gjøre folk i stand til å møte dem. Tillitssamfunnet er grunnmuren for god beredskap. Tillit mellom folk, myndigheter og beredskapsaktører gjør at vi står stødig i møte med kriser.

Økende ulikhet og utenforskap truer tilliten og vår evne til god totalberedskap. Innsatsen mot trusler fra utenlandske stater eller ikke-statlige aktører må styrkes. Beredskapssystemet må ta hensyn til sosiale faktorer som økonomi, alder, etnisitet, kjønnsidentitet og helse. Bedre styring og koordinering er nødvendig. Budsjettetterslep, målresultatstyring, oppsplitting, konsulentbruk, sentralisering og omstilling har svekket totalberedskapen. Tillitsreformen og økte investeringer i offentlig sektor vil styrke beredskapen.

Regjeringsnivået må etablere et helhetlig risikobilde for styring av beredskapsressurser. En nasjonal sikkerhets- og beredskapsstrategi må være felles for sivil og militær beredskap. Langtidsplaner for beredskapen må etableres, og ressursene må settes i stand til å møte risikobildet.

Antallet beredskapsøvelser må øke. Regionale utøvende ledd bør videreutvikle og gjennomføre felles opplærings- og øvingsaktiviteter. Læring gjennom øvelser forbedrer krisehåndtering og styrker samvirket. Kompetansen i beredskapssystemet må styrkes gjennom økt grunnutdanning, etter- og videreutdanning, og kurs. Befolkningens motstandsdyktighet må støttes med tydeligere råd om egenberedskap.

Inntaket til førstegangstjenesten bør øke for å styrke det folkeforankrede militære forsvaret og møte samfunnets beredskapsbehov. I tillegg bør det etableres et frivillig rekruttilbud til voksne som ikke har vært igjennom førstegangstjenesten. Dette vil bidra til økt rekruttering og grunnleggende beredskapskunnskap for alle som har gjennomført tjeneste.

Sivilforsvarets operative evne må økes gjennom rekruttering, kurs, øvelser og vedlikehold av materiell og økonomisk støtte til frivillige beredskapsorganisasjoner bør økes. Brann- og redningsvesenet er en uvurderlig teknisk beredskapsressurs lokalt. Deltidsbrannfolk utgjør ryggraden i lokal beredskap utenfor storbyene. Det er viktig å satse på kompetanse og gode rammebetingelser for deltidsbrannvesen for å bevare god beredskap i hele landet.

Det må etableres tydelige nasjonale ambisjoner, kriterier og veiledning for ressursprioritering i situasjoner med ekstraordinære behov for helsehjelp. Den nasjonale produksjonen av kritisk utstyr og materiell i helsesektoren må styrkes. Helsetjenesten og Forsvaret må sammen avklare hva slags helseberedskap som skal finnes ved væpnet konflikt og krig.

Kontroll på kritisk produksjon

For å redusere sårbarheten for bortfall av internasjonale forsyninger i krise og krig, trenger Norge produksjon av kritiske varer. En mer ustabil verden gjør at det er økt risiko for internasjonal forsyningssvikt. Det behøves et nasjonalt løft for å sikre tilstrekkelig fornybar energi, og overføringskapasitet for energi til dit den skal brukes.

Norge har stort og uutnyttet potensial for å produsere legemidler og medisinsk utstyr, og både næringspolitiske og beredskapsmessige hensyn tilsier at dette potensialet bør tas i bruk. Norge bør delta i et forpliktende samarbeid med EU om styrket helseberedskap. Norge må etablere beredskapslager for å håndtere mangelen på smittevernutstyr. Vi bør satse på egenproduksjon for å sikre dette best mulig i framtidige pandemier. Beredskapslagring er et viktig supplement og det er avgjørende at nasjonale myndigheter og leverandører av verneutstyr sikrer en pålitelig og effektiv tilgang. Et langsiktig mål må være å øke den innenlandske produksjonskapasiteten, samt etablere et nordisk samarbeid på dette området.

Trygg mat og økt selvforsyningsgrad

Matberedskap er en avgjørende del av totalberedskapen for et land, og det er viktig at vi har beredskapslager for mat over hele landet. Det sikrer at befolkningen har tilgang til nødvendige næringsmidler i krisesituasjoner, som naturkatastrofer, pandemier eller politiske konflikter.

Landbruket spiller en sentral rolle i matberedskapen. Det gir oss grunnleggende matvarer som korn, grønnsaker, frukt og kjøtt. Et robust og bærekraftig landbrukssystem kan bidra til å opprettholde matforsyningen selv under utfordrende forhold. Landbruket er også viktig for å opprettholde biologisk mangfold og jordhelse, som igjen sikrer langsiktig matproduksjon.

Havbruk og fiske er like viktig. Norge har en rik kystlinje og tilgang til store havområder, noe som gir oss betydelig mengde sjømat. Havbruk, som oppdrett av fisk og skalldyr, kan være en stabil kilde til mat. Fiskeindustrien bidrar også til økonomien og gir arbeidsplasser, samtidig som den sikrer tilgang til næringsrik mat som er viktig for folkehelsen.

Samlet sett er både landbruk og havbruk/fiske essensielle for å opprettholde en stabil og sikker matforsyning, som er en grunnleggende del av totalberedskapen for landet. Selvforsyningsgraden av mat må opp, og en større andel av råvarene må videreføres til ferdige produkter i Norge.

Kontroll på kritisk infrastruktur

Offentlige tjenester må som hovedregel organiseres med egne ansatte for å sikre kompetanse og rask omdisponering av personell ved behov. Anbudsutsetting kan øke sårbarheten ved krisehåndtering. Kommunenes ressurser og støtte må dimensjoneres for å møte beredskapsbehovene. Kommunehelsetjenesten og vannforsyningen vil ha økte behov fremover, noe som krever styrket finansiering. Kritisk infrastruktur må ha operative planer for å sikre drift under kriser.

For å redusere sårbarhet for sivil transportberedskap i en tid med fare for strømbortfall er det viktig at transporttjenestene også er tilgjengelige med andre drivstoff enn ren elektrisitet. Beredskapsplaner og lokalt regelverk må ta innover seg dette.

Norsk jernbane har vært gjenstand for privatisering og fragmentering. Jernbanen er en viktig infrastruktur også i nød- og beredskapshensyn. Arbeiderpartiet mener at det fra et

beredskapsperspektiv bør være slik at all drift og vedlikehold av jernbanen samles under offentlig kontroll. Det er også viktig at vi har beredskap som sørger for at nødetater, mat og vann kan komme frem i tide. Når både kollektivtrafikken og statlige- og kommunale tjenestebiler blir elektriske, krever dette også beredskapsplaner og tiltak, og både kommuner og fylkeskommuner må ta ansvar for å sørge for at dette kommer på plass.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- at antallet beredskapsøvelser må øke
- at befolkningens motstandsdyktighet må støttes med tydeligere råd om egenberedskap
- at inntaket til førstegangstjenesten bør øke for å styrke det folkeforankrede militære forsvaret og møte samfunnets beredskapsbehov. I tillegg bør det etableres et frivillige rekruttilbud til voksne som ikke har vært igjennom førstegangstjenesten
- kreve at hensynet til at kritisk infrastruktur skal fungere; prioriteres i all prosjektering og bygging
- at transporttjenestene, i et beredskapsperspektiv, også er tilgjengelige med andre drivstoff enn ren elektrisitet.
- sikre at norske nød- og beredskapsetater har tilstrekkelig med ressurser
- øke norsk selvforsyningsgrad og sikre norsk beredskap på mat, medisin og medisinsk utstyr
- stille krav om at alle boliger har en sekundær/alternativ oppvarmingskilde
- videreutvikle sivil-militært samarbeid og legge til rette for forsvarets bistand til sivilsamfunnet i kriesituasjonen
- ha beredskapslager for mat over hele landet
- at staten etablerer klare anbefalinger til hva kommunene bør ha i et kriselager

4. Forsvaret må styrkes

Arbeiderpartiet og Norge skal være forberedt på fred, krise og krig. I flere tiår har det vært en oppfatning av dyp fred i Europa, og internasjonale operasjoner har hatt prioritet. Russlands ulovlige angrepskrig mot Ukraina har fornyet forståelsen for at vi må kunne forsvare oss selv og våre allierte mot angrep. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon tilsier også at Europa må ta større ansvar for egen sikkerhet. Dette krever en opprustning av Forsvaret, slik som langtidsplanen legger opp til, og det krever et totalforsvar hvor sivilsamfunnet har vilje og evne til å holde ut i krise og krig. Det krever også videreutvikling av forsvarssamarbeid med våre naboland slik som vist gjennom nye avtaler med Danmark og Storbritannia.

Opprustningen handler om flere soldater og ansatte med riktig utstyr, moderne teknologi slik som droner og digital kommunikasjon, og tett samarbeid med våre allierte, med sivilsamfunnet og med partene i arbeidslivet. Gjennom mange år med fred har vi og andre land i Europa valgt å bygge ned kapasiteten i forsvarsindustrien og gjort nasjonale spesialtilpasninger på militært utstyr som både fordyrer innkjøpene, gjør det dyrere i drift og vanskeligere å samarbeide. Et moderne norsk forsvar må baseres på at vi så ofte som mulig kjøper inn likt utstyr sammen, og velger leverandører vi kan stole på i politiske kriser. Det er også behov for at norsk og europeisk forsvarsindustri raskt øker kapasiteten betydelig.

Menneskene er Forsvarets viktigste kapasitet og ressurs. De neste årene er det nødvendig med en betydelig bemanningsøkning i de operative avdelingene for å forbedre Forsvarets reaksjonsevne og utholdenhet. Arbeiderpartiet ønsker et forsvar basert på verneplikten og inntaket til førstegangstjenesten bør øke. I tillegg bør det etableres et frivillig rekruttilbud til voksne som ikke har vært igjennom førstegangstjenesten. Dette vil bidra til økt rekruttering og grunnleggende beredskapskunnskap for alle som har gjennomført tjeneste.

Heimevernet har vist seg nyttig i krisesituasjoner og bør rustes opp for et bredt spekter av oppgaver, og med mange innbyggere som ikke har gjennomført verneplikt, bør det sees på hvordan flere kan bli reservister eller liknende. Forsvaret bør også kunne løse sine viktigste oppgaver selv, og viktige støttefunksjoner bør derfor ikke privatiseres.

Sivilsamfunnets evne og vilje til å holde ut bygges gjennom felles verdier som solidaritet og demokrati, og gjennom forberedelser som tilfluktsrom og egenberedskap. I tillegg må grunnleggende samfunnstjenester som drikkevann, mat, transport og strøm være solide. I en moderne verden der alt og alle benytter seg av Internett-tjenester og sosiale medier, er det også viktig å motarbeide desinformasjonskampanjer, sikre at innbyggerne har tilgang til pålitelig informasjon og sørge for at hele samfunnet kan motstå cyberangrep.

Krigen i Ukraina viser et behov for materiell i store mengder, både til Forsvaret og utstyr, som reservedeler til kraftforsyningen. Samtidig er det vanskelig å forutse på forhånd nøyaktig hva slags utstyr det vil være snakk om. Dette krever en moderne forsvarsindustri, muligheten til å omstille sivil industri til andre formål, prioritering av arbeidskraft og ressurser, og tett samarbeid med våre allierte. Det må ligge til grunn at norsk eksport av forsvarsmateriell fortsatt underlegges strenge regler.

Alt dette skal vi få til med gode sosialdemokratiske verdier i bunn. Det handler om fagforeninger og ordna forhold på arbeidsplassen, en inkluderende kultur og nulltoleranse for trakassering, også i Forsvaret. Et godt forsvart Norge handler om hver eneste innbygger og hvert eneste lokalsamfunn. De viktigste oppgavene løser vi best sammen. I fred, krise og krig.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- følge opp Langtidsplanen for forsvarssektoren, og vurdere å forsere de planlagte investeringene
- gjøre vår del for et slagkraftig NATO, og aldri la våre allierte stå alene
- øke inntaket til førstegangstjenesten og etablere et frivillige rekruttilbud til voksne
- samarbeide med våre allierte om forsyningskjeder, militær transport, forsvarsindustri, øvelser og bekjemping av desinformasjon
- kjøpe inn likt forsvarsmateriell som våre allierte
- videreføre et strengt regelverk for eksport av forsvarsmateriell
- raskt øke kapasiteten i norsk og europeisk forsvarsindustri betydelig

- endre det etiske regelverket for Oljefondet med mål om at europeisk forsvarsindustri som produserer materiell som er viktig for norsk og europeisk sikkerhet ikke lengre blir ekskludert fra fondet
- legge en strategi for forsvarsindustri som hensyntar små og store bedrifter, partene i arbeidslivet, innovasjon, produktjonsberedskap, og effektiv bruk av skattepenger

5. Et skatte- og avgiftssystem for fremtida

Arbeiderpartiets skatte- og avgiftspolitik er bygd på viktige prinsipper om at den skal bidra til å skape verdier, dele på godene og være omfordelende. Nå står vi i en urolig tid der endringer skjer raskere enn tidligere, både her i Norge og i verden rundt oss. I en slik tid trenger vi trygg økonomisk styring og forutsigbarhet for folk og bedrifter. Vi trenger et skatte- og avgiftssystem som har tillit i befolkningen og blant virksomheten, som bidrar til å redusere forskjeller, finansiere vår felles velferd og skape den nødvendige forutsigbarheten for folk og virksomhetene i landet.

Trøndelag Arbeiderparti mener vi må ha en skatte- og avgiftspolitik som gjør at de som tjener mest og har de største formuene bidrar mest og at de som har de laveste lønningene betaler mindre i skatt.

Trøndelag Arbeiderparti støtter Arbeiderparti-regjeringens forslag om å sette ned en bredt sammensatt skattekomisjon som tar en helhetlig gjennomgang av skatte- og avgiftssystemet i Norge. Et slikt utvalg bør ha som mål å få på plass et bredt skatteforlik i Stortinget slik at vi får sikret stabiliteten og forutsigbarheten som folk og bedrifter trenger i den tiden vi nå står i.

I et slikt arbeid mener Trøndelag Arbeiderparti at det må legges til grunn fra Arbeiderpartiet at de med de laveste inntektene skal få lavere skatt, at skattene til selskaper og bedriftseiere innrettes slik at de bidrar til å skape verdier og at det samla skatte- og avgiftsnivået holdes tilnærmet uendret.

I en helhetlig gjennomgang av skatte- og avgiftssystemet må skatt på bolig og eiendom være en sentral del. I Norge er det en målsetning at så mange som mulig skal eie sin egen bolig. For å oppnå dette har man favorisert skattemessig det å eie egen bolig. I stor grad har man lyktes; i dag bor om lag 8 av 10 i Norge i sin egen bolig. Samtidig har politikken bidratt til økt ulikhet. Dagens regler favoriserer sterkt investeringer i boliger, noe som medfører høyere boligpriser. Dette har gitt gevinster for dem som har vært inne i markedet, mens de som har stått utenfor ikke har fått nytte av oppgangen. Videre bidrar politikken til at det blir vanskeligere for nykommere å komme inn på boligmarkedet. Dette gjelder særlig unge og folk med lav inntekt. Skatteutvalgets botidsmodell inneholder flere forslag som bør være med i gjennomgangen.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- vurdere tiltak som eksempelvis skattefradrag, egen skattekasse eller tilrettelegging på boligmarkedet for aleneboende
- en mer rettferdig fordeling av kostnader, og senket inntektskatten for aleneboende, spesielt lavtlønte, uføre og pensjonister.

- En endring i formueskatten, f.eks gjennom økt bunnfradrag, slik at vekst og utvikling av små og mellomstore bedrifter ikke hindres.
- Et avgiftssystem som gjør det enklere å velge miljøvennlige løsninger som gjenbruk og reparasjon av varer.

6. Økt rekruttering i offentlig sektor

I framtiden må offentlig sektor levere bedre tjenester med mindre midler. Innovasjon viktig, og grunnlaget for omstilling ligger i endret bruker- og samfunnsbehov. Med store demografiske endringer de kommende årene, vil forholdet mellom antall eldre og folk i arbeidsfør alder endre seg mye. Dette krever at vi utnytter ressursene våre bedre for å ha nok arbeidskraft. For å sikre bemanning med riktig kompetanse også i fremtiden er det viktig at ansatte får flere muligheter til å styrke sin kompetanse. Legge til rette mer praksisnær kompetanseutvikling, og skape støttefunksjoner slik at ledere og ansatte er i stand til å yte kvalitetsmessig.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Ha en markant økning antall studieplasser i helse relaterte utdanningsløp (både på universitetsnivå og på videregående)
- Sikre attraktive videre- og etterutdanningsmuligheter med stipend eller muligheter for deltidsstudier hvis man er i full jobb.
- Åpne opp for å bruke opptaksprøver, arbeidserfaring eller særskilte ferdigheter for å vurdere om noen er kvalifisert til å komme inn på et studium.
- Styrke den desentraliserte utdanninga og samtidig utvide fagskoletilbudet innen helse.
- Øke prosentandelen studieplasser som tilfaller førstegangssøkere i helse relaterte studier.
- Innføre maksgrense på snitt på studier der snittet er unaturlig høyt. Kandidatene skal da skilles gjennom opptaksprøve/arbeidserfaring eller personlig egnethet.
- Rett til lærlingeplass for alle som har fullført VG 2 i skolen. (Læreplassgaranti)
- Offentlig sektor må ansette riktig kompetanse til riktig jobb og kvalifikasjonskrav i utlysninger må gjenspeile dette.

7. Lederlønninger i statlige selskap

Antallet lederstillinger og størrelsen på lederlønningene i statlige selskaper har økt betydelig. Dette har ført til både store kostnader for skattebetalerne og mer ulikhet mellom ansatte og ledere. Noen lederstillinger har høye lønninger for å tiltrekke dyktige kandidater og reflekterer ansvaret som følger med, som for eksempel sentralbanksjefen og oljefondsjeften. Trøndelag Arbeiderparti mener at det bør settes grenser for hvor mange ledere i statlige selskaper som tjener mer enn statsministeren, og at det må vises mer moderasjon i lønnsnivåene for lederstillinger. Dette vil på sikt bidra til å øke tilliten til statlige selskaper, og fremme moderasjon og rettferdighet i lønnsutviklingen.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Begrense hvor mange ledere i statlige selskaper som tjener mer enn statsministeren.

- Innføre et tak på lønnsøkninger og bonuser i statlige selskaper, slik at ingen får en årlig økning som overstiger økningen i statsministerens lønn.

8. Boligreform

Arbeiderpartiet skal jobbe for en ny, sosialdemokratisk boligreform.

Trøndelag Arbeiderparti har tidligere vedtatt at vi trenger en ny sosialdemokratisk boligpolitikk. For mange unge er boligmarkedet utilgjengelig. Samtidig brukes boliger som spekulasjonsobjekter av kapitalsterke aktører.

I Norge er det særlig to faktorer som skiller mellom fattig og rik: om man har jobb eller ikke, og om man eier eller leier bolig. Derfor mener Trøndelag Arbeiderparti at det er fellesskapets oppgave å sikre tilgang til boliger til en pris en vanlig lønn kan dekke.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Det må utredes en tredje sosial boligsektor med boligsosiale boformer for å gjøre det lettere for flere å komme inn i boligmarkedet.
- Husbanken må styrkes for å hjelpe flere unge med startlån.
- Boliger for ressursvake og folk med helseutfordringer må prioriteres av det offentlige. Universiell utforming med aldersvennlige boliger og omgivelser må stå sentralt.
- Leiemarkedet må reguleres bedre for å sikre leietakernes rettigheter.
- Reguleringstakten for boliger i pressområder med høye boligpriser må være høy.

Studentboliger har en prisdempende effekt på resten av markedet, og de gir mange en trygg og god start på studenttilværelsen.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Vi må se på om sosial leieboligsektor bør stimuleres gjennom samarbeid mellom kommuner, næringsliv og ideelle aktører for å bidra til flere og rimeligere leieboliger.
- Vi må ha et tilstrekkelig antall universelt utformede studentboliger.
- Studentboliger bør vurderes som eget arealformål.

Regjeringens mål: 130 000 nye boliger innen 2030.

Trøndelag Arbeiderparti støtter regjeringens ambisjon om å bygge 130.000 nye boliger innen 2030. Vi må få på plass en effektiv saksbehandling, fjerne unødvendige reguleringer og sikre gode rammevilkår. Boligbyggingen må være variert, med boliger som dekker behovene i alle livsfaser. Vi må bygge solide boliger av god kvalitet.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Gi Husbanken en utvidet rolle som både långiver og kunnskapsressurs.
- Se på om startlånsordningen skal bli et rettighetslån.
- Øke bostøtten og heve inntektsgrensen.
- Ha en helhetlig gjennomgang av bostøtteordningen.

Boligutfordringer i distriktene

I mange distriktskommuner fungerer ikke boligmarkedet godt nok, og mangel på boliger hemmer rekruttering. Utfordringene i boligsektoren er ikke de samme i hele landet.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Gi Husbanken større handlingsrom i distriktene.
- Vurdere rentekompensasjon for kommunale boliginvesteringer.
- Begrense korttidsleie av boliger i distriktene.

Tilbakeføring av omregulerte boliger

Trøndelag Arbeiderparti ønsker å se på en ordning der hus som opprinnelig ble bygget som bolighus, men senere omregulert til fritidsboliger, kan tilbakeføres til bolighus uten at dagens krav for nye boliger blir gjeldende (TEK17 - forskriften som setter krav til byggverk i Norge). Dette vil kunne sikre at slike boliger likestilles med andre boliger fra samme tidsperiode, som aldri har vært omregulert. Tiltaket kan innføres som et midlertidig amnesti, for eksempel over en treårsperiode.

Potensielle fordeler med en slik ordning:

- Det kan tilføre boligmarkedet flere tusen boliger.
- Det vil kunne avlaste presset i storbyene, da mange av disse boligene ligger i randkommuner.
- I utkantkommuner vil flere boliger bli tilgjengelige til en lavere pris, noe som kan gjøre det lettere å tiltrekke nødvendig arbeidskraft.
- Unge førstegangskjøpere kan få en rimeligere inngangsbillett til boligmarkedet.

9. Styrk kommuneøkonomien

De siste årene har norske kommuner opplevd en betydelig økning i kostnader blant annet som følge av vedvarende prisstigning, flere oppgaver og sterk vekst i ressurskrevende tjenester. Denne utviklingen, sammen med svikt i skatteinntekter, har skapt store utfordringer for kommunenes evne til å opprettholde grunnleggende tjenester, sikre god drift og samtidig møte nye krav og forventninger fra innbyggerne. Trøndelag Arbeiderparti anerkjenner den krevende situasjonen kommunene er i. For å styrke kommunenes økonomiske handlingsrom og sikre bærekraftig utvikling, er det nødvendig med en god kommuneøkonomi.

Trøndelag Arbeiderparti vil derfor peke på følgende forhold:

Kostnadsøkning og prisstigning

Kommunene er ansvarlige for kritiske velferdstjenester som skole, helse og omsorg, samferdsel og sosialt arbeid. De siste års prisstigning har ført til at kostnadene ved å levere disse tjenestene har økt kraftig. Likevel har de frie disponible midlene, som gir kommunene fleksibilitet til å prioritere lokalt, ikke blitt justert tilstrekkelig i takt med denne utviklingen.

Tjenestekvalitet og arbeidsforhold

Uten tilstrekkelige midler blir det vanskeligere å opprettholde kvaliteten på tjenestene og gode arbeidsforhold for de ansatte. Dette kan føre til redusert kapasitet, lengre og svekket kvalitet på viktige velferdstilbud.

Like muligheter for alle kommuner

Det er nettopp innført et nytt inntektssystem for kommunene som langt på vei har bidratt til å redusere skjevfordelingen mellom små og store kommuner. Likevel opplever vi at de økonomisk sterkeste kommunene har større mulighet til å opprettholde et høyt tjenestenivå enn mindre ressurssterke kommuner.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Øke de frie disponible midlene. En økning i kommunenes rammetilskudd, som dekker lønns- og prisvekst, demografiske endringer og nye og utvidede oppgaver. Dette vil gi kommunene bedre forutsetninger for å opprettholde og styrke kvaliteten i tjenestene.
- Gi økt fleksibilitet og lokalt handlingsrom ved å redusere det statlige inngrepstrykket. Kommunene må få større mulighet til å disponere midlene for å dekke lovpålagte oppgaver og lokale behov, uten for mye øremerking. Omstillingen i kommunene må øke og det må motiveres til mer samarbeid.

10. Mer og rimelig kraft i Norge

Norge er et langstrakt land med et kaldt klima og en relativt liten befolkning. Kjernen i norsk økonomi og norsk velferd har alltid bygget på naturressursene våre. En av de mest sentrale har vært vannkraften vår, som har gitt nordmenn rimelig strøm og oppvarming, og sikret norsk industri rimelig kraft.

Rimelig strøm til husholdningene er et sentralt og viktig velferdsgode i Norge, en viktig del av den norske velferdsstaten. Slik har vi bidratt til å holde folks utgifter nede. Rimelig kraft til industrien sikrer også norske arbeidsplasser. Norske lønninger er høyere enn hos våre konkurrenter, fordi vi ønsker at vanlige arbeidsfolk også skal få ta del i velstanden. Men vi har andre konkurransefortrinn som veier opp for dette; høyt utdannet og kompetent arbeidskraft, og rimelig og forutsigbar kraft. Dette skal vi verne om.

Trøndelag Arbeiderparti ser svært positivt på at AP-regjeringen har lansert «Norgespris» på strøm, en mulighet for en fastprisavtale hvor husstandene ikke måtte betaler mer enn 40 øre per kWh (pluss moms). Dette vil gi mange en bedre og mer forutsigbar økonomi. En valgseier til høsten blir avgjørende for at denne ordningen skal være trygg i neste Stortingsperiode.

Vi må ha nasjonal kontroll over strømmen

Strøm skal være en strategisk samfunnsressurs under politisk kontroll som kommer hele samfunnet – både innbyggere og næringslivet til gode. Strøm er ikke, slik høyrekreftene vil ha det til, en hvilken som helst vare. Strøm er en avgjørende del av vår grunnleggende infrastruktur, og en viktig del av velferdsstaten vår.

Strømprisen bør i langt større grad reflektere produksjonskostnadene og prisene på strøm bør i større grad frigjøres fra dagens børsdrevne europeiske prisfastsettingssystem. Opprettelsen av et statlig strømselskap som skal sikre både privatkunder og bedrifter langsiktig levelige strømpriser vil kunne bidra til å sikre stabilitet og forutsigbarhet i strømmarkedet.

Trøndelag Arbeiderparti er mot nye regler som gir EU større makt over norsk strømpolitikk. Vi vil verne om EØS-avtalen, som er svært viktig for norsk verdiskaping, men bruke handlingsrommet i avtalen når det er nødvendig for å sikre norske interesser. Vårt mål er mer kontroll over utenlandshandelen med kraft, og frihet til å føre en politikk som gir folk og bedrifter i Norge ren og rimelig strøm.

Fornybardirektivet har skapt bekymring for kommunenes vetorett mot vindkraftutbygging og at raskere saksbehandling og forhåndsavklarte utbyggingsområder for vindkraft skal gjøre det vanskeligere å stoppe omstridte prosjekter. Det er et ufravikelig krav at Arbeiderpartiet er garantisten for kommunenes vetorett.

Styring av utenlandshandelen med kraft

Det mest skadelige i fjerde energipakke er forslagene som regulerer strømmarkedet, som gir Acer større makt og som svekker muligheten for å ta mer nasjonal kontroll over utenlandshandelen med strøm. Det er feil politikk, og Arbeiderpartiets klare standpunkt om at vi ikke vil innføre dette i neste periode, er derfor et nødvendig og godt signal.

Trøndelag Arbeiderparti ønsker nasjonal kontroll over strømekспорт og -import for å prioritere norske husholdninger og næringsliv. Arbeiderpartiet vil gjennomgå avtalene rundt eksisterende utenlandskabler for å sikre at disse i større grad ivaretar norske interesser. For Norge som produserer mye ren kraft, burde det være en selvsagt ting at den benyttes til eget bruk, og så kan overskuddskraft selges til kontinentet.

Norge må fremover søke mer handlefrihet og gjennomføre tiltak som hindrer prissmitte mellom EU og Norge. Gale beslutninger i EU og medlemsland, mindre russisk gass og utenlandskabler har gjort norsk strømmarked mer ustabil og ført til periodevis svært høye strømpriser i Norge. Vi må skape en politikk som ivaretar fornuftige behov for utveksling av kraft og samtidig hindre import av «tyske priser» til Norge.

Nettleien må ned!

Norge står foran store investeringer i å utvide og forbedre nettkapasiteten for å håndtere både ny kraftproduksjon og økt etterspørsel, og for å sikre at energien kan transporteres fra produksjonssteder til forbruksområder på en pålitelig måte

For store deler av landet er nettleien en svært stor del av utgiftene for folk. Beregninger gjort av NVE viser at nettleien vil øke drastisk fremover. Dette skjer som en følge av økt investeringsbehov på grunn av økt strømforbruk. Vanlige kunders forbruk er imidlertid ikke hovedårsaken til det økte forbruket. Forbruket til vanlige husholdninger og bedrifter er ventet å være nesten uendret. Ifølge NVE kommer økningen derimot hos store forbrukere innenfor blant annet batterifabrikker, datasentre og hydrogenproduksjon.

Likevel vil vanlige norske forbrukere belastes for en stor del av ekstraregningen, over strømfakturaen. NVE har regnet på at norske nettselskaper i 2030 vil fakturere 11 milliarder kroner mer fra kundene enn i dag. Trøndelag Arbeiderparti mener det er feil å skyve denne ekstra byrden over på norske husholdninger.

For å møte dette har regjeringen foreslått å kutte momsen på nettleie fra 25 til 15 prosent, med mål om fjerning av momsen helt i neste stortingsperiode. Det er bra, men ikke nok til å forhindre en kraftig økning i nettleieprisen som vil påføre folk i store deler av Norge en betydelig merkostnad.

Trøndelag Arbeiderparti mener at staten, som tar de overordnede strategiske beslutningene knyttet til utviklingen innenfor blant annet batterifabrikker, datasentre og hydrogenproduksjon, også bør ta en vesentlig del av regningen for de nye investeringene som følger med denne utviklingen. Dersom man mener denne utviklingen er nødvendig og riktig for landet, er det også riktig at staten tar medansvar for kostnadene, ikke skyver dette over på vanlige husholdninger som allerede sliter med å betale regninger og renter.

Vi trenger mer kraft

Norge er velsignet med en stor mengde fornybar kraft gjennom vannkraft. Med det nye energibildet, og med tilknytningen til det europeiske energinettverket, har vi i dag en helt annen virkelighet. Samtidig er det helt klart at det grønne skiftet fordrer tilgang til mer fornybar energi.

Tilgangen til fornybar energi til konkurransedyktige priser er avgjørende for å redusere utslipp, holde prisene nede og skape nye arbeidsplasser. Gjennom en storstilt satsing på energieffektivisering, bruk av geotermisk energi, kan vi frigjøre kapasitet og bedre utnytte tilgjengelige ressurser. Økt statlig støtte til energieffektivisering må på plass.

Norge er i en særstilling med sin tilgang på vannkraft, og det ligger et stort potensial i å øke effektuttaket i norske kraftverk. Dette er langsiktige investeringer som i svært liten grad belaster miljøet med store naturinngrep og som sikrer økt krafttilgang av fornybar kraft i flere tiår fremover. Trøndelag Arbeiderparti ønsker investeringsmodeller som sikrer at norske kraftverk investerer i modernisering og økte effektuttak av eksisterende norske kraftverk.

Elvekraftverk representerer en lovende løsning for å utnytte til nå ubrukt energi fra elver, havstrømmer, og fjorder med minimal miljøpåvirkning. Disse kraftverkene opererer ofte uten behov for store dammer eller andre inngrep som kan skade økosystemer og biologisk mangfold. En slik satsing kan gi nye arbeidsplasser og øke innovasjonen i energi sektoren. Norge bør derfor utrede potensialet for å etablere flere elvekraftverk i Norge.

Mange bedrifter står pr i dag i strømkø. Det må utvikles et langt klarere prioriteringssystem enn dagens «først til mølla» - praksis bedrifter imellom når næringslivet etterspør økt tilgang på strøm. Samfunnsnyttene av de ulike virksomhetenes ønsker om mer kraft må tillegges langt større vekt enn i dag.

Vi må utrede atomkraft

Trøndelag Arbeiderparti mener at atomkraft kan gi Norge en økt grad av energiavhengighet

ved å diversifisere energikildene våre. Dette kan gjøre oss mindre sårbare for svingninger i priser og tilgang på fossile brensler, samtidig som vi styrker vår energisikkerhet. Atomkraftverk gir en konstant og pålitelig energiproduksjon, noe som kan være spesielt viktig i en tid der variasjoner i fornybar energiproduksjon (som sol og vind) kan føre til utfordringer med stabilitet og pålitelighet i kraftproduksjonen.

Samtidig mener vi sikkerhet og trygghet for folk og miljø skal være det bærende prinsippet. Sett i dette perspektivet er de nyeste generasjonene atomkraftverk noe helt annet enn det mange husker fra tidligere. Å bygge kunnskap og kompetanse rundt dette i befolkningen er nødvendig før man tar en endelig avgjørelse om atomkraft i Norge.

Hovedutfordringen med atomkraft er hvor man skal plassere avfallet. Dette må gjøres på en trygg måte, som også tar høyde for eksempelvis jordskjelv og andre naturkatastrofer. Det er også klokt å søke et nordisk samarbeid når det gjelder avfallshåndtering fra eventuelle atomkraftverk.

Trøndelag Arbeiderparti mener det må settes fart i utredningsarbeidet med atomkraft, og at staten bør finansiere mer forskning og utvikling innenfor dette området. Vi trenger mer kunnskap og oppbygging av nasjonal kompetanse, slik at Norge på et realistisk og kompetent grunnlag kan vurdere å gå videre med utbygging på en trygg og god måte.

Mini- og mikrokraftverk

Trøndelag Arbeiderparti er positiv til utbygging av flere mini- og mikrokraftverk, og mener man må ta høyde for dette ved videreutviklingen av kraftnettet, reguleringer og konsesjoner.

11. Vår felles helsetjeneste

En offentlig helsetjeneste i verdensklasse

Vi skal ha en helsetjeneste i verdensklasse. Når du blir syk eller opplever helseplager er det viktigste at du får riktig hjelp til riktig tid. Helsetjenestene skal være styrt og finansiert av fellesskapet.

Helsepersonellkommisjonens rapport viser de utfordringer vi vil stå ovenfor i årene fremover. Mangelen på helsepersonell i årene fremover gjør det helt avgjørende å sørge for at de grunnleggende og mest kompliserte offentlige helsetjenestene – som i all hovedsak utføres på norske sykehus – har tilgang på nok kvalifisert arbeidskraft. Helsetjenesten kommer på bakgrunn av dette til å ha store utfordringer og det blir viktig å skape et realistisk bilde av fremtidens tjenester og de utfordringer som venter, slik at gapet mellom forventningene, og det vi faktisk klarer å levere, reduseres.

Vi må sikre at det offentlige helsevesenet ikke havner i en stadig sterkere konkurranse med private helsetilbud om den samme arbeidskraften. Parallelt med at vi utvider utdanningen av

kvalifisert helsepersonell og styrker bevilgningene til sykehusene, mener Trøndelag Arbeiderparti at veksten i private helsetjenester må bremses.

Store innslag av kommersielle aktører innenfor helsetjenestene kan undergrave selve grunnidéen bak velferdsstaten. Trøndelag Arbeiderparti er i mot konkurranseutsetting og oppsplitting av omsorgstjenestene. Hver eneste skattekrone skal brukes på bedre tjenester til eldre og syke og ikke til å tilrettelegge for private kommersielle aktører. Private, kommersielle aktører presser ofte lønn og pensjonsordninger for ansatte.

Vi mener også at kommersielle velferdsleverandører må pålegges samme krav til åpenhet som de offentlige og ideelle aktørene. Våre skattepenger skal ikke brukes uten at befolkningen også får innsyn i hvordan disse midlene forvaltes.

Vaksine mot hjernehinnebetennelse

Trøndelag Arbeiderparti mener det er urimelig at ikke alle unge mennesker har muligheter til å bli vaksinert for hjernehinnebetennelse. Slik det er i dag, er det ungdommen og deres families økonomi som avgjør om de unge får denne beskyttelsen. Særlig russ er utsatt på grunn av russefeiring med lite søvn og stor grad av nærhet mellom unge. Kommuner anbefaler de unge å ta denne vaksinen, men det må betales av den enkelte. Vaksine mot den vanligste form for hjernehinnebetennelse med gruppe Y-bakterier koster 400kr, men kommunen anbefaler at de også vaksineres for gruppe- B bakterien. Denne vaksinen må tas i to etapper og koster 1800 kr. Totalt koster denne vaksinebeskyttelsen 2200 kr og for mange unge og deres familier er dette en høy sum.

Trøndelag Arbeiderparti vil at vaksine for hjernehinnebetennelse bør vurderes å bli en del av det nasjonale vaksineprogrammet for å beskytte våre unge mot denne alvorlige sykdommen.

Bedre kontroll på markedsføring i medisinsk industri

Tilgjengeligheten av genetiske selvtester og andre forbrukertester for helsetilstander og sykdommer har økt de senere årene. Markedsføringen spiller ofte på frykten mennesker har for hva som kan komme til å skje i fremtiden. Forbrukertestene tas i hjemmet og sendes til laboratoriene til kommersielle selskaper for analyse. Resultatene kan gi informasjon om slektskap, kroppslige egenskaper og risiko for å utvikle sykdommer. En utfordring med disse testene som ikke velges ut og følges opp av kvalifisert helsepersonell, er at testene både kan gi falske positive resultater, men også falsk og uberettiget trygghet.

Etter norsk lov skal ikke helsetjenesten utføre gentester som sier noe om fremtidig risiko for sykdom før et barn har fylt 16 år. Et unntak er dersom det er risiko for genetisk sykdom der man kan starte forebyggende behandling eller annen oppfølging. Det er videre foreslått en endring av bioteknologiloven som forbyr genetisk testing av barn utenfor helsetjenesten.

Trøndelag Arbeiderparti ønsker en strengere regulering av markedsføring av forbrukertester for egenutredning av helse og sykdom. Lett forståelig informasjon om testens kvalitet og evne til å påvise og avvise tilstander og sykdommer må være et minstekrav. I tillegg må forbruker også få informasjon om det genetiske materialet en leverer fra seg kan bli brukt til andre formål.

Digitalisering i helsetjenesten

Arbeiderpartiet har gitt sin støtte til Helseplattformen, en digital plattform som samordner helseopplysninger på tvers av kommuner, sykehus og fastleger i regionen. Samtidig har partiet anerkjent de store utfordringene som har oppstått i forbindelse med innføringen av systemet.

Helseplattformen får kritikk for tekniske problemer, manglende brukervennlighet og ikke minst kostnadsoverskridelser. Arbeiderpartiet har uttrykt bekymring for dette, men ønsker å understreke målet med Helseplattformen, nemlig bedre informasjonsflyt og en mer helhetlig helsetjeneste til det beste for brukeren/pasienten. Det er fortsatt viktig og verd å jobbe for. I så måte er det verdt å merke seg at det regionale brukerutvalget hele tiden har vært en aktiv forkjemper for Helseplattformen - fordi løsningene som har vært tidligere er for dårlige, sett fra pasientens ståsted.

Arbeiderpartiet ønsker å poengtere at det fremover er svært avgjørende å lykkes med å øke brukervennligheten for å få systemet til å fungere optimalt. De som skal bruke systemet (pasienten og helsepersonell) må være med på denne jobben gjennom dialog og kunnskapsdeling for å finne løsninger som sikrer at plattformen blir en ressurs, ikke en byrde. Vi minner også om at Riksrevisjonen slett ikke anbefalte å legge Helseplattformen til side. Tvert om anbefalte de i sin rapport bred oppslutning om vegen videre. Både i helseforetakene, fra kommunene, spesialister og fastleger. Dette er en linje Arbeiderpartiet støtter fullt opp om.

12. Sterk støtte til Ukraina

Verden vi lever i, blir stadig mer utrygg og urettferdig. Rundt om i verden er demokratiet på tilbakegang, millioner av mennesker er drevet på flukt av krig og elendighet, klimakrisen banker på døren, humanitære kriser truer, og krig har på nytt nådd vårt eget kontinent. I en tid hvor mange land trekker seg tilbake fra sine internasjonale forpliktelser, må Norge og Arbeiderpartiet vise at solidaritet og rettferdighet ikke bare er verdier vi snakker om, men prinsipper vi lever etter.

Krigen i Ukraina markerer et alvorlig tidsskille for Europa, og Putins krigføring er et angrep på frihet, demokrati og uavhengighet. Russlands folkerettsstridige angrepskrig i Ukraina utfordrer alt vi står for. I over tre år har Putinregimet ført en ulovlig utslettelseskrig mot sitt naboland, med uttalt hensikt å fjerne Ukraina som selvstendig stat og nasjon. Den brutale, russiske fullskalainvasjonen har ført til ubeskrivelige lidelser, enorme ødeleggelser og titusener av drepte. I sin streben etter å overmanne og undertrykke sitt nabofolk, har Russland begått grove krigsforbrytelser.

Den ukrainske sivilbefolkningen har vært utsatt for systematiske overgrep i form av voldtekt, tortur og drap, samtidig som tusenvis av barn har blitt skilt fra sine foreldre og blitt bortført av russiske myndigheter. Vi frykter at situasjonen i Ukraina forverres betraktelig, og at forholdene for kvinner og barn blir enda verre. Trøndelag Arbeiderparti fordømmer de russiske overgrepene på det sterkeste.

Framtida til Ukraina balanserer nå på et knivsegg. I kampen for å bevare sin frihet og sitt demokrati, har det ukrainske folk vist en heltemodig forsvarsvilje. Men for å kunne forsvare et fritt Ukraina, er mer og sterkere internasjonal støtte helt nødvendig. Behovene er enorme, men fram til nå har dessverre internasjonal bistand båret preg av å være for lite, og kommet for sent. Slik kan det ikke fortsette.

I en tid hvor USA svikter internasjonalt samarbeid, må Europa ta større ansvar for europeisk sikkerhet. Det viktigste vi kan gjøre, er å øke støtten til Ukrainas frihetskamp. Som

sosialdemokrater erkjenner vi at de med de sterkeste rygg må bære den tyngste børa, og at Norge er i en særstilling til å kunne bidra.

Dersom Russland vinner frem, vil det være slutten på et fritt og demokratisk Ukraina. Et slikt utfall vil ikke bare være skjebnesvangert for det ukrainske folk, men også ha monumentale konsekvenser for stabiliteten og sikkerheten i Europa. Vi må ikke under noen omstendighet komme dit at det er den sterkeste rett som gjelder og at ulovlige angrepskriger lønner seg. Et slikt resultat vil føre til en farligere og mer uforutsigbar verden, med økt sjanse for nye kriger. Det vil koste oss og våre etterfølgere dyrt. Russland er ikke uovervinnelige i den pågående invasjonskrigen. De har mistet et stort antall soldater og mengder av materiell og utstyr, og den russiske økonomien er under et enormt press. Sanksjonene treffer hardt, krigslogistikken blir stadig vanskeligere, og de russiske militærlagrene er i ferd med å tømmes for vesentlig materiell. Dette til tross for at Russland får betydelig støtte fra land som Iran, Kina og Nord-Korea. Putin-regimets ambisjoner i Ukraina er tydelige, og det har vært advart mot dette i en årrekke. Krigen mot nabolandet begynte allerede i 2014, og det er ingenting som tyder på at Putins ambisjoner om et russisk-kontrollert Ukraina har endret seg.

I den pågående utmattelseskrigen har Putin satset på at demokratiske land som støtter Ukraina, vil gi opp først. Økt støtte fra Norge og våre allierte vil sende et kraftfullt signal til regimet i Moskva om at dette er en feilslått strategi. I lys av de enorme lidelsene og ødeleggelsene krigen har medført, arbeider mange med å få i stand en diplomatisk løsning på konflikten. Det er positivt, men ingen fredsavtale kan inngås over hodet på Ukraina. Et resultat på Russlands premisser vil bidra til å styrke Putins tro på militærmakt som utenrikspolitisk virkemiddel, med en overhengende fare for nye angrep og mer krig. Det er med andre ord avgjørende at både våpenhvile og avslutning på krigen må skje på Ukrainas premisser. Det finnes nemlig ingen andre som ønsker en slutt på krigen like sterkt som det ukrainerne selv gjør. Men en fredsløsning må være bærekraftig over tid, med troverdige garantier mot nye angrep.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- At Norge benytter vårt finanspolitiske handlingsrom og er villige til å øke støtten til Ukraina betydelig om situasjonen tilsier det
- at regjeringen bruker alle relevante politiske og diplomatiske kanaler for å få andre land til å øke sivil og militær støtte til Ukraina
- øke støtten til sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber i Ukraina
- at Norge er en internasjonal pådriver for strengere sanksjoner mot Russland, og for å tette alle smutthull i sanksjonsregelverket
- at Norge fortsetter å fordømme Russlands angrepskrig og overgrep på det sterkeste, og gir full støtte til Ukraina
- at Norge jobber aktivt for at alle fredssamtaler skal inkludere Ukraina
- at Ukraina selv må støtte en fredsavtale, for at Norge skal støtte fredsavtalen

13. Yrkesfag

Yrkesfag

Norge står overfor en betydelig mangel på fagarbeidere, med et behov for 90 000 nye fagarbeidere innen 2035. Disse jobbene er ryggraden i norsk verdiskaping, det grønne skiftet og utviklingen av et bærekraftig samfunn. De er også avgjørende for videreutviklingen av våre felles velferdstjenester. Samarbeid mellom skole og næringsliv styrkes, slik at yrkesfagelever får den nødvendige kompetansen som etterspørres i arbeidslivet.

Det er avgjørende at yrkesfag får den statusen og anerkjennelsen de fortjener. Mange unge velger i dag bort yrkesfag på grunn av usikkerhet knyttet til om de har en læreplass å gå til. Derfor må det jobbes aktivt for å øke rekrutteringen til yrkesfag, både gjennom bedre veiledning i skolen og gjennom et tettere samarbeid med næringslivet for å sikre flere og bedre læreplasser. Samtidig må vi sørge for at fagarbeidere har tilgang til videreutdanning og kompetanseheving gjennom hele yrkeslivet, slik at de kan tilpasse seg en arbeidsverden i stadig endring.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Fortsette arbeidet med økt satsing på yrkesfag
- Vil jobbe for en mer fleksibel yrkesfaglærerutdanning
- I samarbeid med partene i arbeidslivet tilrettelegge for å kunne kombinere yrkesfaglærerjobb og fortsatt være fagarbeider i bedrift.
- Starte et prøveprosjekt der elever som fullfører yrkesfag får dekket halvparten av kostnadene til førerkort og på sikt gjøre lappen gratis for alle som fullfører yrkesfag.
- Ha flere yrkesfagtilbud som resulterer i generell studiekompetanse
- Vil jobbe for bedre overgang fra skole til læretid.
- Ha en større satsing på investering av oppdatert utstyr, gjerne i samarbeid med næringslivet.

14. Trygg digital hverdag

Barn og unge bruker digitale plattformer til læring, underholdning og sosialt samvær, men mangler ofte kompetanse til å håndtere utfordringer som mobbing, trakassering, personvern og skadelig innhold. Dette krever trygge rammer.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Innføre en 15 års aldersgrense for bruk av sosiale medier
- Utarbeide holdningskampanjer knyttet til sosiale medier og nettbruk som opplyser og veileder foreldre i å ta gode valg på vegne av seg selv og barna
- Beskytte barns personvern og finne trygge metoder for å verifisere alder ved innlogging, der personopplysninger anonymiseres
- Ha tydelige retningslinjer om digitale hjelpemidler i skoleverket

15. Ny samtykkelov

I Norge oppgir en av fem kvinner å ha blitt voldtatt minst en gang i løpet av livet, uten at voldtektstallene går ned. Dette er alvorlige tall som krever handling. Det er samfunnsnorm vi ikke kan stå inne for. Straffeloven er en av de viktigste normsetterne i samfunnet, og alle våre nordiske naboland har innført samtykkelover som slår fast at seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. Evalueringer for Sverige og Danmark viser at slike lover bidrar til økt antall tiltaler og domfellelser, samtidig som de sender et sterkt signal om at sex uten samtykke er uakseptabelt.

Trøndelag Arbeiderparti er glad for at Ap-regjeringen for litt siden kunngjorde at de kommer til å legge fram ei ny samtykke lov før påske. Med denne samtykkeloven blir det sendt et viktig signal om hvor grensene går.

Trøndelag Arbeiderpartiet vil:

- Straffelovens voldtektbestemmelse bør endres slik at seksuell omgang uten samtykke defineres som voldtekt. Dette inkluderer tilfeller hvor en person ikke deltar frivillig, uavhengig av fysisk motstand.
- Øke ressursene til politiet for å sikre at voldtektssaker etterforskes grundig og uten unødvendige forsinkelser.
- Det etableres obligatorisk opplæring for politi, påtalemyndigheter og dommere om håndtering av voldtektssaker. Opplæringen skal inkludere kunnskap om kjønns- og seksualitetsrelaterte fordommer for å sikre en rettferdig behandling av voldtekts utsatte. Loven tydeliggjør at sex uten samtykke er voldtekt, og sender et klart signal til samfunnet om hvor grensen går. Målet er å forebygge voldtekter gjennom holdningsendringer og økt bevissthet.

16. En aktiv næringspolitikk

Trøndelag Arbeiderparti mener det må føres en aktiv politikk som bidrar til vekst og sysselsetting. En aktiv næringspolitikk må også innebære at det drives næringsrettet forskning og utvikling.

Tilgang til markeder, kompetanse og teknologi, kapital og fornybar energi er avgjørende for å skape nye industriarbeidsplasser. Langsiktig privat og offentlig kapital, sammen med det offentlige virkemiddelapparatet, vil være sentrale for å nå våre mål. Vi trenger en aktiv næringspolitikk der politiske reguleringer, overføringer, skatter og avgifter legger til rette for norsk næringsliv og norske arbeidsplasser. Norsk næringsliv skal ha like gode rammebetingelser som landene vi konkurrerer med.

Å bevare og utvikle den norske modellen er avgjørende for å skape fremtidens arbeidsplasser. Gjennom en høy grad av organisering, både blant arbeidsgivere og arbeidstakere, sikrer gode lønns- og arbeidsvilkår. Vi må også sikre et velferdssystem som gir trygghet og støtte til arbeidstakere. Samlet sett bidrar den norske modellen til et balansert og inkluderende arbeidsliv med høy produktivitet og lav arbeidsledighet.

Sikre nok kraft til industrien gjennom ny produksjon, økt nettkapasitet og energieffektivisering

Vi står overfor et nært forestående kraftunderskudd, som utgjør en kritisk utfordring både for eksisterende industri og for planene om å etablere ny. Tilgangen til fornybar energi til konkurransedyktige priser er avgjørende for å redusere utslipp, og skape nye arbeidsplasser

Gjennom en storstilt satsing på energieffektivisering kan vi frigjøre kapasitet og bedre utnytte tilgjengelige ressurser. Økt statlig støtte til energieffektivisering må på plass.

Vi må investere i å utvide og forbedre nettkapasiteten for å håndtere både nye kraftkilder og økt etterspørsel, og for å sikre at energien kan transporteres fra produksjonssteder til forbruksområder på en pålitelig måte.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Det må legges til rette for økt bruk og bedre tilbud av fastpriskontrakter som sikrer bedrifter mot uforutsigbare svingninger i kraftprisen.
- En aktiv satsing på energieffektivisering for å redusere kraftforbruk
- Det må etableres et kraftsystem som sikrer sluttbrukerne forutsigbare priser som ivaretar konkurranseevnen til næringslivet.
- Det norske systemets manglende evne til å etablere hensiktsmessige fastpriskontrakter viser at det må tas kraftfulle grep i hvordan omsetningen av kraft organiseres.
- Det må lages et klarere tildelingssystem for strøm som sikrer at vi utvikler eksisterende næringsliv og samtidig skaper nye arbeidsplasser. Samfunnsnyttene må tillegges langt større vekt enn i dag
- Ved å støtte etablert næringsliv, kan vi opprettholde stabilitet i arbeidsmarkedet og legge grunnlaget for videre vekst og utvikling.

CO2-kompensasjonsordningen

Det er svært viktig for industrien i Norge at CO2-ordningen kompenserer bedrifter for ekstrakostnadene i kraftprisen som følge av en høy pris på CO2-kvoter. Fremover er det derfor

viktig å sikre en stabil og langvarig modell for CO2-kompensasjon som gir forutsigbarhet for industrien.

Statlig eierskap og beredskap

Næringspolitikk dreier seg også om å sikre eierskap og en sterk forankring av strategisk viktige bedrifter i Norge. I tillegg til norske private industrielle eiere, vil statlig eierskap kunne sikre forankring i Norge. Ved at selskapers hovedkontor etableres i Norge, innebærer det ofte at sentrale stabsfunksjoner, forskning og utvikling blir lokalisert her, noe som gir betydelige positive ringvirkninger. Det er hovedkontoret som avgjør produksjonsvalg, inngåelse av avtaler med underleverandører, og valg av strategiske partnere innen rådgivning og finansielle tjenester.

Trøndelag Arbeiderparti mener at statlig eierskap i strategiske næringer er et viktig redskap i næringspolitikken.

Kompetanse, rekruttering og arbeidsvilkår

For å sikre rettferdig omstilling er det et stort behov for å styrke etter- og videreutdanningen, spesielt i yrkesfaglig utdanning. Utvikling mot en klimanøytral framtid vil skape store endringer, noen arbeidsplasser vil forsvinne og nye vil komme til. Fremtidens arbeidsliv bygges i all hovedsak på dagens bedrifter, derfor må vi ha en offensiv satsing på etter- og videreutdanning, og tydelige krav til bedriftene.

Vi må styrke satsingen på mineraler i Norge

Mineralvirksomhet og tilgang til naturressurser blir stadig viktigere i geopolitikken, spesielt når internasjonal handel bygges ned og stormaktsrivaliseringen øker. Mineraler som kobolt, litium, nikkel og sjeldne jordarter er avgjørende for produksjon av høyteknologiske produkter, energiovergangsteknologier og nasjonalt forsvar. Etterspørselen etter disse kritiske mineralene øker, og konkurransen om tilgang til dem blir en sentral del av internasjonale relasjoner.

Det tar svært lang tid og utvikle mineralprosjekter og vi er helt avhengig av stabile rammevilkår og langsiktig industrisatsning. Vi må ha statlige incentiver for å øke letevirksomheten, og midler til NGU for kartlegging Saksbehandlingstid må ned og vi må ha raskere reguleringsprosesser. Vi må ha støtte til kompetansebygging ute i kommunene for å gi større kunnskap og redusere den politiske risikoen.

Vi må tilpasse skattefunnordninger og innovasjon Norge og forskningsrådet må ha virkemidler innrettet mot mineralnæringen, samtidig må vi få et mye tettere samarbeid mellom statlige myndigheter og etater.

Vi må etablere et mineralfond som bidrar med investeringsmidler juridisk og teknisk ekspertise, formålet er ikke at de skal eie gruvevirksomhet, men bidra til at prosjekter blir realisert. Skal vi lykkes med grønn omstilling er det nødvendig med lokal forankring. Det må være gode kompensasjonsordninger til kommunene som følge av naturinngrep.

Moderne gruveprosjekter har stort fokus på bærekraft og minimere fotavtrykk. Elektrifisering av maskiner, underjordisk drift, sirkulærøkonomi og redusere avfallsmasser, vi gi langt mindre synlig foravtrykk enn slik vi kjenner næringen fra gammelt av.

Det er viktig å legge til rette for norsk eierskap av mineraler for å sikre beredskap og kompetanse. Den norske arbeidsmodellen, med høy organisasjonsgrad og tett samarbeid mellom ledelse og ansatte, må være førende også innenfor denne næringen.

Dette betyr ikke at vi skal utelukke utenlandske investorer, men utenlandsk kapital bør komme fra våre allierte. Ved å prioritere investeringer fra allierte land, kan vi sikre at eierskapet av våre mineralressurser støtter nasjonal sikkerhet og økonomisk stabilitet.

Bygg og anlegg

Vi må ha forutsigbare og stabile økonomiske rammebetingelser for å tiltrekke investeringer og sikre langsiktig planlegging. Effektiv regulering og standardisering bidrar til å redusere byråkrati og øke produktiviteten. Tilgang til kvalifisert arbeidskraft er også helt avgjørende for å lykkes. Både ved å utdanne nok fagfolk, men også ved å sikre livslang læring for fagarbeidere.

Videre er det viktig med et godt samarbeid mellom offentlige og private aktører for å fremme innovasjon og bærekraftige løsninger. Offentlig sektor må bruke innkjøpsmakt for å sette krav til bransjen både når det gjelder seriøsitet og innovasjon. Miljøkrav og tiltak for å redusere klimagassutslipp må integreres i alle ledd av byggeprosessen for å møte nasjonale og internasjonale klimamål. Vi sikrer rekruttering og beholde kompetanse, krav til seriøsitet og utvidelse av permitteringsregler bidrar til dette.

17. Trygghet gjennom forebygging

Forebygging av ungdomskriminalitet over hele landet

Arbeiderpartiet har i regjering startet på tidenes satsing overfor kriminelle nettverk og da særlig rettet mot ungdomskriminalitet. Veldig mye av satsingen er rettet mot kriminelle nettverk i de store byområdene i landet.

Men også i små samfunn oppleves det at ungdomskriminaliteten er en stor utfordring. Slike samfunn er ofte preget av nærhet og sterke sosiale nettverk, og nettopp derfor kan konsekvensene av ungdomskriminalitet bli ekstra synlige.

Statistikk viser at ungdomskriminaliteten i Norge har vist en svak økning i enkelte aldersgrupper de siste årene, og at dette gjør seg ekstra gjeldende i distriktene. Ved å kombinere sosiale tiltak og oppfølging kan vi sikre at unge finner konstruktive veier videre.

Rapporter fra lokalt politi er at forebygging stadig blir en salderingspost når ressursene blir knappe. Det må derfor gjøres betydelige satsinger på dette feltet slik at ressursene faktisk strekker til.

- *Arbeiderpartiet bør styrke tiltak som legger til rette for tett samarbeid mellom skole, politi og familier for tidlig innsats*

Vold i nære relasjoner

Ingen skal leve i frykt i eget hjem! Vold i nære relasjoner rammer fortsatt mange, og tall fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress viser at omfanget er høyt..

- *Arbeiderpartiet vil styrke støtteapparatet for ofre og sikre at forebyggende tiltak blir prioritert. Oppfølging av risikoutsatte familier må styrkes også i distriktene.*

Digital kriminalitet

Digital kriminalitet kjenner ingen geografiske grenser, og både små og store samfunn rammes.

- *Arbeiderpartiet bør fortsette å jobbe for en nasjonal innsats mot digital kriminalitet, inkludert styrking av politiets digitale kapasitet også i distriktene.*

Styrking av påtalemyndigheten og opprettholdelse av dagens domstolsorganiseringen

En effektiv og rettferdig straffesakskjede krever en sterk påtalemyndighet. I dag ser vi at politiets etterforskning og behandling av saker ofte tar for lang tid. Dette skaper en følelse av utrygghet i lokalsamfunnene. Arbeiderpartiet bør derfor prioritere å styrke påtalemyndigheten med minst 100 årsverk på nasjonalt nivå, slik at sakene behandles raskt og effektivt.

Videre må Arbeiderpartiet sikre at dagens domstolsorganisering opprettholdes, herunder særlig at tingretten i Namsos fortsetter å være et kontorsted underlagt Trøndelag tingrett. Dette er viktig for å sikre at de som må møte i retten ikke får en uforholdsmessig lang reise i en allerede belastende situasjon, samtidig som dagens organisering sikrer en nødvendig fleksibilitet for gjennomføring av rettsmøter.

- *Arbeiderpartiet bør styrke påtalemyndigheten på nasjonalt nivå, slik at sakene behandles raskt og effektivt.*
- *Arbeiderpartiet må sikre at dagens domstolsorganisering opprettholdes, herunder særlig at tingretten i distriktene fortsetter å være et kontorsted underlagt tingrettene*

Gjennom en helhetlig innsats for forebygging, støtte til ofre og styrking av påtalemyndigheten kan vi sikre trygghet og rettferdighet også i små samfunn.

18. Samer - rasisme og forebygging

Unge samer opplever mye rasisme i hverdagen. Dette er helt uakseptabelt. Det er avgjørende at skolen og det offentlige tar et tydelig ansvar for å bekjempe hets mot den samiske befolkningen.

I 2024 vedtok vi uttalelsen *Vår felles framtid*, der det blant annet står «Trøndelag Arbeiderparti vil at samisk kultur og historie får mer plass i læreplanen.»

14. januar i år la regjeringen fram den nye handlingsplanen mot hets og diskriminering av samer. I handlingsplanen styrkes blant annet tilskuddsordningen mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer og driftsstøtten til Stopp hatprat.

Trøndelag Arbeiderparti støtter regjeringens *Handlingsplan mot hets og diskriminering av samer 2025-2030*. I handlingsplanen styrkes blant annet tilskuddsordningen mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer og driftsstøtten til Stopp hatprat.

Norges urfolk og samisk kultur har og skal ha et stort fokus, både regionalt og nasjonalt.

19. Kampen mot fattigdom

Fattigdom i Norge er en voksende utfordring, spesielt for pensjonister, uføre og aleneforeldre. Mange sliter med å få endene til å møtes på grunn av økte levekostnader. Dette har ført til matkøer og en utrygg økonomisk tilværelse for mange. Arbeiderpartiet har alltid stått på de svakestes side i samfunnet. Trøndelag Arbeiderparti mener det trengs en stor innsats for å sikre at ingen skal leve under fattigdomsgrensa.

Samtidig med at vi jobber for å løfte minimumsnivået i trygdesystemet, må vi intensivere innsatsen for å hjelpe flere ut i jobb. De som kan og vil jobbe må få mulighet til det. Flere i arbeid vil øke samfunnets inntekter og gi oss enda større handlingsrom for å hjelpe dem som er avhengig av trygdeytelser og som trenger et løft.

Trygge pensjoner

Mange norske pensjonister mistet betydelig kjøpekraft i årene hvor prisstigningen var høyere enn pensjonsøkningen. Mange eldre lever i en presset økonomisk situasjon. Trøndelag Arbeiderparti mener at pensjonene må øke utover prisstigningen slik at pensjonistene har en forutsigbar økonomi. Minstepensjonen må økes, slik at ingen eldre skal måtte leve i fattigdom.

Et verdig liv for pensjonister forutsetter at de har trygg økonomi, i tillegg til rimelige helsetjenester og et trygt sted å bo. Det har vært et grunnleggende prinsipp at samlet pensjon ved pensjonsalder skal gi en inntektsdekning på minst to tredjedeler av lønn, og Trøndelag Arbeiderparti mener dette må ligge til grunn for Arbeiderpartiets pensjonspolitikk. Vi støtter også LOs krav om et fellesfinansiert og fellesskapsstyrt pensjons- og trygdesystem der mottakerne har kontroll over ytelse og forvaltning gjennom demokratiske organer eller gjennom tariffesting.

Et nytt slitertillegg for lavlønnede er et viktig skritt mot et mer rettferdig og inkluderende arbeidsliv. Lavlønnede arbeidstakere utfører ofte de mest krevende og slitsomme jobbene i samfunnet vårt. De bidrar daglig til å holde hjulene i gang, men får sjelden anerkjennelsen og støtten de fortjener.

Ved å inkludere lavlønnede i slitertillegget, sikrer vi at de som har de tøffeste arbeidsforholdene også får muligheten til en verdig pensjonisttilværelse

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Jobbe for at ingen pensjonister i Norge skal måtte leve i økonomisk utrygghet.
- Heve minstepensjonen slik at ingen pensjonister lever under fattigdomsgrensen.
- Sørge for at pensjonen alltid reguleres høyere enn prisstigningen.
- Sikre rimelige helsetjenester, inkludert lavere egenandeler og bedre støtte til tannhelse.
- Det nye slitertillegget i folketrygden må innrettes slik at også lavtlønte som ikke får AFP får mulighet til å ta det ut når de blir 62 år
- Jobbe for en mer rettferdig pensjonspolitikk som gir alle eldre mulighet til å leve et verdig liv uten økonomiske bekymringer.

Uføres økonomiske situasjon

Uføretrygdene er en av gruppene som ofte havner under fattigdomsgrensen. Det er behov for å øke uføretrygd, arbeidsavklaringspenger (AAP) og kvalifiseringsstønader for å sikre at alle har et anstendig livsgrunnlag. For å bekjempe fattigdom blant uføre må støtteordningene styrkes, og staten må ta et større ansvar for å sikre verdige levekår for denne gruppen.

I dag er inntektsgrensen for uføre satt til kun 0,4 G, noe som skaper store begrensninger for mennesker som allerede lever med reduserte inntekter. Å legge til rette for økte inntektsmuligheter handler ikke bare om økonomi, men også om verdighet og økt deltakelse i samfunnet. Det kan også være inngangen til økt arbeidsdeltakelse. Ved å heve grensen til 1 G kan vi både styrke den økonomiske tryggheten og øke livskvaliteten for tusenvis av mennesker.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Sikre at alle som er avhengig av trygdeytelser har en økonomi som ligger over fattigdomsgrensen
- Sørge for at trygdene justeres i takt med prisstigningen

Aleneforeldres økonomiske utfordringer

Aleneforeldre er en annen utsatt gruppe, hvor mange lever i en konstant kamp for å dekke nødvendige utgifter. Barnefattigdom er et alvorlig problem, og mange foreldre må velge mellom å betale regninger eller kjøpe nødvendige ting til barna sine. Arbeiderpartiet mener at det er uakseptabelt at noen familier må stå i matkøer eller må velge mellom grunnleggende behov. En sosial boligpolitikk og bedre støtteordninger for aleneforeldre må på plass for å sikre at alle barn i Norge får en trygg og stabil oppvekst.

Barnetrygden er den enkeltstøtten som har størst betydning når det kommer til å redusere barnefattigdom. Vi ser i Norge en kraftig nedgang i fødselstallene. Barnetrygden er en universell ordning som nyter stor støtte i det norske folk, og er billig i drift sammenlignet med andre støtteordninger. For å løfte familiene med dårligst råd og generelt gjøre det mer attraktivt å få barn bør barnetrygden økes.

Trøndelag Arbeiderparti er svært glad for at regjeringen har fått gjennomslag for billigere barnehager og SFO. Dette er et stort bidrag til barnefamilienes økonomi. Det gir større mulighet for deltakelse for alle barn, og er en politikk som bør videreføres.

20. Rettferdig og effektiv omstilling til lavutslippssamfunnet

Klimaendringer utgjør en av de største truslene mot vår planet og fremtid. For å møte denne utfordringen, kreves det omfattende endringer i hvordan vi produserer og forbruker. Norge står overfor utfordringen med å redusere utslippene betydelig for å nå våre internasjonale forpliktelser og klimamål. Det skal og må koste mer å slippe ut, prising av utslipp må tas i bruk så langt mulig. Det bærende prinsippet i klimapolitikken skal være at forurensere betaler.

Det må bygges mer kunnskap om klima, artsforvaltning og natur i alle forvaltningsnivåer og på det politiske nivået. Vi trenger konkrete og effektive tiltak som faktisk kutter utslipp og skaper en grønn og rettferdig omstilling.

Sirkulær økonomi

I en tid hvor globale ressurser er begrensede, vokser behovet for å effektivt forvalte våre eksisterende ressurser. Sirkulær økonomi som konsept blir stadig viktigere i lys av våre forpliktelser til FN's bærekraftsmål.

For å kunne oppnå målene er det avgjørende og fortsette å videreutvikle arbeidet med å iverksette sirkulær økonomi.

Sirkulær økonomi innebærer at ressurser går videre i et lineært kretsløp, i stedet for å bli kastet. I bunn og grunn er det at det vi produserer tar mindre av jordens ressurser. Det kan redusere uttak fra råvarer i naturen.

Universitetene våre besitter den nødvendige kompetansen som kreves for å videreutvikle og integrere dette konseptet i det norske samfunnet. Det å anerkjenne Norge som en av verdens fremste forbrukere og se på dagens lineære økonomi som et stort problem i forhold til når det kommer til å bevege seg mot en økonomi som verdsetter og ikke forkaster verdifulle ressurser. Implementeringen av en helhetlig politikk for sirkulær økonomi blir nødvendig for å kunne bevege oss mot en bærekraftig fremtid.

Trøndelag Ap erkjenner betydningen av at vi som samfunn skal inn i det grønne skifte. Dette kommer til å trenge ny kompetanse, nye tiltak samt mer forskning og innovasjon. Vi foreslår å bevege oss mot en bærekraftig økonomi som ikke forkaster gode ressurser.

Implementeringen av en helhetlig politikk for sirkulærøkonomi kommer til å bli nødvendig for å nå bærekraftsmålene. Med å fremme en ressursøkonomi er man med å minske avfall og å styrke bærekraftige forretningsmodeller. Det kreves en omfattende tilnærming for å støtte sirkulær økonomi og bærekraft, med fokus på forskning, utdanning, samarbeid og konkrete tiltak.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Utvikle og støtte opplæringsprogrammer i samarbeid med utdanningsinstitusjoner og bedrifter for å øke kompetansen innen sirkulærøkonomi
- Øke investeringer i forskning innen sirkulærøkonomi
- Innføre retningslinjer for offentlige anskaffelser som støtter produkter fra sirkulære forretningsmodeller
- Etablere en tidsramme for implementering med regelmessige evalueringer av fremgang og effektivitet

Lavutslippssamfunn

Som en rik oljenasjon har Norge et spesielt ansvar for å kutte utslipp, både gjennom konkrete tiltak innenfor landets grenser og ved å bidra til klimaressursene globalt. Det er nødvendig at vi gjør det lettere for folk å ta miljøvennlige valg i hverdagen, gjennom bedre kollektivtransport, styrking av sirkulær økonomi, og ved å gjøre det billigere å velge brukt og reparasjon fremfor nytt.

Vi anerkjenner klimautfordringene kloden vår står i. Samtidig må vi også se hva som skjer rundt oss i verden og anerkjenne den geopolitiske situasjonen som gjør at forutsetningene nærmest endres fra dag til dag. Dette gjør at omstillingen er mer utfordrende, og både mineralutvinning og energiutvinning vil være viktigere enn noen gang i den usikre tiden vi lever i.

Samtidig er det viktig å innse at oljeproduksjonen på sikt skal ned, og at overgangen til fornybare energikilder må intensiveres. Klimakrisen er urettferdig; de som rammes hardest, har minst skyld i problemet. Derfor må Norge øke bistanden til land rammet av klimaendringer og også ta imot flere klimaflyktninger.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- At Arbeiderpartiet gjennomfører en effektiv klimapolitikk som faktisk fører til reelle utslippskutt, bidra til en grønn og rettferdig omstilling og samtidig anerkjenne at den geopolitiske situasjonen kan gjøre at dette er utfordrende
- Styrke kollektivtransporten nasjonalt, med spesielt fokus på tog, og gi unge et nasjonalt kollektivkort som fungerer på all kollektivtransport til en rimelig pris.
- Gi både næringslivet og forbrukere reelle økonomiske insentiver til å velge miljøvennlige alternativer, herunder jobbe sammen med partene i arbeidslivet for å øke CO2-avgiften.
- Heve CO2-avgiften mot 2 000 kroner per tonn innen 2030 for ikke-kvotepliktige utslipp. Dette tiltaket er rettet mot å gi både næringslivet og forbrukere økonomiske insentiver til å velge miljøvennlige alternativer, og dermed bidra til utslippskutt.
- Øke bistanden til land rammet av klimakrisen
- At det skal opprettes et sysselsettings- og opplæringsprogram som skal styre kompetansen i petroleumsnæringen over mot fornybar industri

21. Gode arbeidstidsordninger er rammen for gode helsetjenester

De ansatte er den viktigste ressursen i helsesektoren. De opplever i dag et høyt arbeidspress og mange komplekse oppgaver. Dedikerte ansatte som trives på jobb er en forutsetning for god kvalitet i helsetjenestene som tilbys innbyggerne.

Helsesektoren trenger enda flere hender i årene som kommer. Det betyr at vi må inkludere flere i arbeidslivet, organisere arbeidet på en bedre måte og dele på oppgavene.

De ansatte trenger arbeidstidsordninger som fremmer hele stillinger, god helse, overskudd og trivsel. Gode turnusordninger er helt sentralt for å få dette til. For at flere skal kunne jobbe i helsesektoren er det viktig at turnusene fremmer hele stillinger, men også er fleksible og at det kan tilrettelegges for å kombinere arbeid og familieliv, og inkludere flere i arbeid.

I utviklingen av gode turnusordninger er et godt partarbeid der tillitsvalgte og ledelse jobber sammen for å utvikle gode arbeidstidsordninger, der ansatte tas med i utviklingen, avgjørende for å lykkes.

Vi ser ulike turnusordninger med lengre vakter og kortere vakter, der helgebelastning og nattevakts belastningen er ulikt fordelt. Uansett ordning er det viktig at vi deler på helgebelastning, og ingen flere enn nødvendig må jobbe natt.

Forskning viser at dårlige turnuser, med hyppige nattevakter, korte hviletider mellom vakter, uregelmessige arbeidsmønstre og lange vakter, forstyrrer kroppens naturlige døgnrytme. Dette fører til svekket fysisk og psykisk helse, søvnmangel og øker risikoen for ulykker. Skal det jobbes lengre vakter er det derfor en forutsetning at det legges godt til rette for nok hvile i løpet av arbeidsdagen og mellom vaktene. Deltagelse i slike ordninger skal være frivillig, og det skal være gode dialoger mellom tillitsvalgte og arbeidsgiver og forankring i blant de ansatte. Arbeidsmiljølovens krav til forsvarlighet kan ikke fravikes.

Partene i arbeidslivet er de beste til å utarbeide turnusordningene, og det er viktig å hegne om arbeidstakerorganisasjonenes innstillingsrett på arbeidstidsordninger som går utover arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser. Staten må samtidig støtte partene i arbeidslivet med mer forskning på effekten av de ulike turnusordningene, både for tjenestene og de ansattes helse.

22. Fri reise og egenandeler til de som har aller minst

I distriktene er man avhengig av å måtte reise inn til sykehusene for å få nødvendig helsetilbud på mange områder. Man må da legge ut for reisen selv, og søke om å få tilbake penger via pasientreiser senere. Mange har ikke penger til å legge ut for reise og behandling selv, og avlyser sine timer, noe som kan få katastrofale følger.

De som benytter pasientreiser er ofte syke og svekket, det er viktig at disse blir ivaretatt under hele reisen. Trangt i bilen pga samkjøring og langvarig venting er belastende og må unngås.

I dag er det å sende inn refusjonskrav for vanskelig og omfattende. Det må sees på enklere måter å gjøre dette på.

Det finnes flere som må gjennomføre flere behandlingsreiser over lengre perioder. Behandlingsreiser skal ikke være en merutgift for pasienten. Tilskudd til overnatting, kost og transport må dekke faktiske kostnader.

Arbeiderpartiet vil:

- at den nåværende ordningen for pasientreiser må endres for å sikre at den blir mer pasientvennlig.
- at det utarbeides et alternativ som gjør det mulig å søke pasientreiser om forhåndsrekvisisjon og viser fram et reisebevis på telefonen

23. Økt inkludering i arbeidslivet

Arbeidslivet står overfor utfordringer med mangel på arbeidskraft samtidig som mange står utenfor arbeidslivet. Arbeid er ikke bare en kilde til inntekt, men også en arena for fellesskap og

mening. Mange som ønsker seg inn i arbeidslivet møter byråkratiske hindre og manglende insentiver for arbeidsgivere til å ansette personer med nedsatt arbeidsevne eller hull i CV-en.

Trøndelag Arbeiderparti støtter Ap-regjeringens mål om å øke sysselsettingen og få 150 000 flere i jobb innen 2030. Skal vi lykkes med det må vi få flere i jobb og færre på trygd. Ap-regjeringen la i høst frem 60 tiltak for å styrke arbeidsinkluderingen og Trøndelag Arbeiderparti er utålmodige for at disse kommer i gang.

Trøndelag Arbeiderparti vil styrke inkluderingen i arbeidslivet og gi flere en reell sjanse til arbeid og mener at:

- Ordningen med lønnstilskudd til arbeidsgivere må brukes mer slik at arbeidsgivere som ansetter personer med nedsatt arbeidsevne eller lengre fravær fra arbeidslivet, får økonomisk støtte og tilpassede vilkår for å redusere risikoen ved ansettelsen.
- NAV-ordninger må forenkles og dagens støtteordninger for arbeidsgivere må bli mer fleksible og mindre byråkratiske slik at flere inkluderes i arbeidslivet uten unødvendige hindringer.
- Samarbeidet med næringslivet må øke slik at lokalt næringsliv for å utvikle gode insentiver og støtteordninger som bidrar til økt inkludering.

24. Et sterkt internasjonalt engasjement

Krig på vårt kontinent, frykten for global handelskrig, dramatiske klimaendringer, flyktningkrise og stormaktrivalisering understreker betydningen av internasjonalt samarbeid på tvers av landegrenser. Den regelbaserte verdensordenen som har tjent Norge vel, er nå under sterkt press. Vi ser et stadig sterkere Kina og et aggressivt Russland. I tillegg opplever vi usikkerhet fra vår viktigste allierte, USA. Denne utviklingen understreker viktigheten av internasjonale institusjoner som FN, NATO og EU, og samarbeid på tvers av nasjoner.

Norge er et lite land i en stor verden. Vi er tjent med gode internasjonale samarbeid på ulike politiske områder, både direkte med land og med institusjoner, spesielt i den sikkerhetspolitiske situasjonen verden nå står i. Trøndelag Arbeiderparti mener at Arbeiderpartiets europapolitikk skal bygge på EØS-avtalen som har tjent norske interesser vel. Tiden for en norsk EU-debatt er ikke nå.

25. Økt konkurranse og markedstilgang i dagligvaremarkedet

De siste årene har det vært stort søkelys på norsk dagligvarehandel og negative konsekvenser av maktkonsentrasjonen på kjedeledet, kjedens egne varer (EMV), prisdannelse og uavhengige leverandørers merkevarers markedstilgang. Flere regjeringer, både fra høyre og venstre side i politikken, har gjennom år prøvd å regulere maktkonsentrasjonen gjennom lover

og forskrifter, uten å lykkes. Det er derfor på tide å tenke nytt, og se på andre muligheter for å endre dynamikken i dagligvaremarkedet.

Arbeiderpartiet ønsker en næringspolitikk som fremmer mulighet til fremvekst av lokale næringer i alle ledd, fra småskala produsenter og kortreiste varer; helt fram til forbrukeren.

Trøndelag Arbeiderparti ber regjeringen sette ned et politisk utvalg som skal se på mulighetsrommet for å gi incentivordninger som kan fremme etablering og lønnsom drift av lokalbutikker og markeds plasser uten kjedetilknypning.

Videre må regjeringen se på muligheten for å gi lokale produsenter bedre markadstilgang, og på denne måten fremme konkurransen innen varegrupper hvor kjedenes egne merkevarer ser ut til å presse ut varer fra konkurrerende produsenter. Dette vil gi forbrukerne et bedre utvalg, og utfordre kjedenes monopoliserende grep om dagligvaremarkedet

26. Et rettferdig rettssystem for alle

Foreldelsesfrister er vanlig i norsk rett. Det er eksempelvis foreldelsesfrister for straffansvar, også for alvorlige straffbare handlinger. Et bærende hensyn er innrettelseshensynet: At man ikke for alltid skal bli hjemsøkt av tidligere feilsteg. Det samme hensynet mener Trøndelag Arbeiderpartiet det bør sees på for tilbakekalling av statsborgerskap. Barn skal ikke straffes for andres feil, spesielt i asylpolitikken. Stortinget vedtok enstemmig i 2019 å lovfeste et forholdsmessighetsprinsipp knyttet til tilbakekall av statsborgerskap. Trøndelag Arbeiderparti mener vi nå må gå lenger og innføre en foreldelsesfrist på 10 år i alle tilbakekallelssaker.

Det har vært diskusjoner om å åpne for asylbehandling i tredjeland. For Arbeiderpartiet skal det aldri være en løsning å sende mennesker ut av landet for å gi dem hjelp og beskyttelse.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Innføre en foreldelsesfrist på 10 år i alle tilbakekallelssaker
- Si tydelig nei til å tillate asylmottak i tredjeland

27. Optimistiske, kraftfulle og tydelige - valgseier 2025

Trøndelag Arbeiderparti er optimistisk og klar for valgkampen 2025! Med den nye Ap-regjeringen ser vi at flere velgere kjenner igjen sitt gode gamle Arbeiderparti. Vi ser vekst på målingene. Det er nå opp til oss å sørge for at dette gir valgseier til høsten.

I Arbeiderpartiet står vi sammen fordi vi brenner for noe større, for et samfunn preget av tydelige sosialdemokratiske verdier. Skal vi lykkes må vi gjøre det som et samlet lag, over tid.

Arbeiderpartiet skal være et parti av folk flest, med folk flest og for folk flest. Vi skal være en motmakt til eliten i Norge. Arbeiderpartiet har alltid vært til for å løfte det brede laget av folket, og spesielt de som sliter mest.

Vi ble startet av fagbevegelsen og har alltid vært til for fagbevegelsen. Vi må bli enda flinkere til å lytte til LOs 1 million medlemmer, og vi skal gjennomføre politikk som alltid gagnar dem og landet vårt. Vi er vanlige arbeidsfolks parti, og det skal vises i våre politiske prioriteringer, både

lokalt, regionalt og nasjonalt. Et nært samarbeid med fagbevegelsen blir viktig både i valgkampen og i årene som kommer.

I tillegg er samarbeidet med AUF essensielt for å gjennomføre en god valgkamp. Ungdommen er framtida vår, og de setter lys på utfordringene unge står overfor. I en tid hvor rekordfå ungdommer oppgir at de stemmer Arbeiderpartiet, må Arbeiderpartiet og AUF samarbeide tett for å vinne tilbake de unge velgerne. Deres engasjement og innsats bidrar til å styrke partiets posisjon, spesielt blant yngre velgere. AUFs evne til å engasjere og organisere ungdom er en viktig faktor for å sikre valgseier.

Arbeiderpartiet skal føre en offensiv og tydelig politikk for å hjelpe de som har minst, for å løfte det store flertallet, og for å bygge et samfunn preget av mindre forskjeller og mer tillit. Vi skal ikke overlate utviklingen til markedskreftene eller globale trender. Arbeiderpartiet skal være et kraftfullt reformparti, som tar tilbake styringen over samfunnsutviklingen. Vi skal formidle forskjellene og verdiene i politikken på en tydelig måte, der velgerne er. Det er spesielt viktig for å nå unge velgere i årene fremover. Vi er stolte av landet vårt og den sosialdemokratiske velferdsmodellen. Vi skal slåss for den.

Folks trygghet det viktigste målet for Arbeiderpartiets politikk:

- Trygghet i en urolig internasjonal tid med krig på vårt eget kontinent, handelskonflikter og uforutsigbarhet, med kraftig satsing på forsvar og beredskap.
- Et sterkt næringsliv og offentlig sektor med trygge arbeidsplasser, ordnede arbeidsforhold og tilbud om hele, faste stillinger.
- En god og trygg familieøkonomi med rimelig strøm, billigere barnehager og gratis SFO
- Trygghet mot fattigdom, hvor pensjoner og trygdeordninger sørger for at alle i Norge har en trygg økonomi.
- En god og mer praktisk skole som tar vare på alle.
- Et helse- og omsorgstilbud som sørger for at god hjelp er der når du trenger det
- En politikk for *hele Trøndelag* hvor by og land står sammen om å få flere ut i jobb, skape arbeidsplasser, velferdstilbud og gode livsvilkår over hele fylket
- At vi tar klimakrisa på alvor og sørger for at vi når Norges klimamål

En farlig ytre høyre-vind blåser over USA og Europa. Vi vil ikke la ytre høyre vinne frem med sin splittende historiefortelling med «dem» og «vi». Bare gjennom et sterkt fellesskap kan vi sikre sterke norske fellesskapsløsninger. Bare gjennom en folkelig allianse som strekker seg mellom by og land, får vi styrke til å stå imot. Det var med disse idealene vi møtte ytre-høyre-bølgen på 1930-tallet. Slik må vi også i dag møte den nye internasjonale ytre høyre-bølgen.

Vi skal bygge organisasjon og en positiv partikultur – som driver formidling og utadrettet virksomhet hele tiden. Folk skal få møte et Trøndelag Arbeiderparti som mer optimistisk, kraftfull og tydelig!

28. Utbygging av større samferdselsprosjekter

Norge har i årenes løp bygd ut store viktige samferdselsprosjekt. I dag står mange kompliserte prosjekt igjen og for å realisere disse mener Trøndelag Arbeiderparti det må sees på nye muligheter for organisering og finansiering av samferdselsprosjekter.

Forsvarets evne til å forsvare landet krever tilstrekkelig transportkapasitet langs vei og jernbane. Håndtering av forhåndslagre, mottak av allierte styrker samt daglig ordinær drift vil kreve effektive og riktig dimensjonerte veier, tunneler og bruer.

Trøndelag Arbeiderparti vil derfor utrede følgende fire endringer som vil kunne legge grunnlaget for at flere nasjonale vei, tunnel og bruprojekt enklere kan realiseres:

- utvide bompengeneinnkrevningstiden i samferdselsprosjekt til 40 år, etter en risiko og sårbarhetsanalyse av hvert enkelt prosjekt.
- endre ferjeavløsningsordningen. En ny ordning må muliggjøre at man i samferdselsprosjekt må kunne benytte ferjeavløsningsordningen fullt ut, i tillegg til at man krever inn bompenger.
- endre reglene for refusjon av merverdiavgift. En ny ordning må muliggjøre at selskap som dannes for å bygge et vegprosjekt gis samme momsrefusjonsordning som stat, fylkeskommuner og kommuner har i dag.
- muligheten for opprettelsen av statlig sikrings- og garantifond som kan stille garantier for samferdselsprosjekt.

29. Beskatning i oppdrettsnæringen

Oppdrettsnæringen spiller en viktig rolle i norsk økonomi og matproduksjon. Norsk oppdrett av laks er en bærekraftig produksjon av mat som verden trenger, men den har betydelig påvirkning på miljøet, særlig gjennom utslipp, lakselus, og rømming av fisk. For å fremme en bærekraftig utvikling av næringen, mener Trøndelag Arbeiderparti det bør sees på et system for beskatning og kvotetildeling som tar hensyn til miljøbelastningen fra det enkelte anlegg. Oppdrettsanlegg med lav miljøpåvirkning kan f.eks belønnes med lavere skattesatser, samt at disse også tildeles økte produksjonskvoter innenfor bærekraftige rammer. Systemet vil kunne bidra til redusert forurensning, bedre fiskevelferd og økt samfunnsaksept for næringen.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- at det sees på et system for beskatning og kvotetildeling som tar hensyn til miljøbelastningen fra det enkelte anlegg

30. Barnevernsreform

Trøndelag Arbeiderparti går inn for en større reform av barnevernet i Norge som setter ungene og familien i sentrum, hvor vi fjerner tvangstiltakene i hjelpebarnevernet i kommunene og flytter ansvaret for institusjonene til helsetjenesten som har kompetansen til å gi forsvarlig helsehjelp og behandling.

31. Fellesskolen

I flere land ser vi store splittelser og mistro blant innbyggerne. Vi ønsker ikke at Norge skal komme i samme posisjon. Tilliten vi har i det norske samfunnet er både dyrebare og umistelig. Mye av tilliten er basert på at vi har felles referansepunkter og felles kunnskap. Det skjærer seg fort når folk begynner å operere med «alternative fakta». Derfor er det viktigere enn noen gang at skolen virker samlende. For å lykkes med dette, krever det at elevene faktisk lærer det samme på enkelte områder, uavhengig av hvilken skole de går på eller hvilken kommune de bor i. Vi slutter oss til denne uttalelsen fra Skolenes Landsforbund og ser med bekymring på en utvikling der kommuner og fylkeskommuner reduserer bevilgningene til skolen og iverksettes sparetiltak som truer kvaliteten på opplæringa, retten til likeverdig opplæring og retten til et trygt og godt skolemiljø for alle elever. Støre-regjeringa har innført tiltak som skal styrke opplæringa i skolen, men en krevende kommuneøkonomi har ført til at skolen får mindre ressurser både i forhold til ansatte, utstyr og økonomiske ressurser.

Dette oppleves utfordrende for fellesskolen og for alle våre elever. Kommuneøkonomien må styrkes gjennom økte ressurser til opplæring i skolen. Trøndelag Arbeiderparti ser med bekymring på nedskjæringer i fellesskolen. Fellesskole betyr også felles kunnskap og like muligheter. Den beste måten å styrke fellesskolen på er gjennom økte bevilgninger, slik at den framstår som best når det gjelder læringsmiljø, mangfold, inkludering, like muligheter og et trygt og godt skolemiljø. Det fortjener våre barn og unge og det er viktig for demokratiet vårt. Kunnskap til få er makt - kunnskap til mange er frihet.

Trøndelag Arbeiderparti skal jobbe for å sikre økte bevilgninger til den norske skolen, slik at den kan hjelpe alle elever til å lykkes.

32. Bærekraftig idrettsanlegg (Innkomet forslag Bjerkås)

Forbudet mot gummigranulat vil ramme fotballen hardt. Rapporten fra Samfunnsøkonomisk analyse «Konsekvenser av forbudet mot plastholdig fyllmateriale i kunstgressbaner» viser en samlet kostnad på over 7,5 milliarder. Denne kostnaden kan ikke finansieres gjennom spillemiddelordningen, da dette vil gi konsekvenser for all annen anleggsutvikling i idrettsbevegelsen. Regninga må heller ikke falle på medlemmene, barnefamilien eller de frivillige. Idrettsfamilien er stor og vår aller viktigste forebyggende arena for barn og unge.

Trøndelag Arbeiderparti vil sikre friske midler til bærekraftig anleggsutvikling i fotballen og sikre fortsatt fotballbaner over hele landet, uten at dette går på bekostning av annen anleggsutvikling i idretten.

Forslagene som ble vedtatt som de var:

1, 6, 12, 14, 19, 45, 58, 62, 68, 75, 84, 100, 106, 110, 112, 130, 133, 134, 1003, Mammografi

33. Co2-kvoter og frikvoteordningen - krav til Arbeiderpartiets landsmøte

Denne ordningen har gitt gode resultater der bedrifter har gjort langsiktige investeringer for å redusere sine utslipp, og oppnådd gode resultater. Nå er det fra EU-ETS/ Kvotedirektivet kommet forslag om at det blir et tak på oppnåelse og at dersom man har oppnådd et renhetsnivå over dette taket, 95%, faller man ut av kvote ordningen og mister muligheten til å tjene inn investeringene man gjorde for å nå nivået. Arbeiderpartiets politikk må være at et slik tak fjernes og at kvotesystemet ikke må være konkurransevridende, og omfatte alle bedrifter i en bransje. Inntil bransjen har oppnådd ønsket renhetsnivå.

34. Styrer politikken det politikken skal styre?

Politikk må føles viktig for flere av oss. Da må en større del av befolkningen enn i dag føle at det virkelig betyr noe hvem som styrer de viktige fellesgodene i samfunnet. Velgerne må føle at de på demokratisk vis kan nå fram til de som styrer på samfunnets vegne. Helseforetak, Nye Veier, strømpris som settes på børs er eksempler på at det politiske handlingsrommet begrenses. Trøndelag Arbeiderparti vil bidra til å reise en bred debatt også opp mot nasjonalt politisk nivå i Arbeiderpartiet om ovennevnte problemstillinger.

35. Voksne studenter og livslang læring

Voksne studenter og livslang læring Den gjennomsnittlige årslønnen i Norge er i dag 668.700 kr. Maksimalt lån og stipend for en voksen student over 30 år er i dag ca 350.000 kr. Vi mener at det må gis større grad av mulighet for økonomisk støtte for voksne studenter, slik at man får en reell mulighet til å starte på videreutdanning i voksen alder.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- At det årlig gis mulighet for ekstra lån på 200.000 kr til studenter over 30 år fra lånekassen
- At en større andel av lån bør gis som stipend enn i dag
- At universitetene retter økt fokus mot voksne studenter, i form av informasjon og tilrettelagt opplæring

36. Innkalling til lege/sykehus via Helse Norge

Mange går glipp av sin elektroniske innkalling til lege/sykehus. Det er i det vesentlige eldre, men også en god del andre mennesker som pga ulike årsaker ikke får med seg en elektronisk innkalling. Hos noen instanser eller i noen tilfeller får pasienten annen innkalling når den elektroniske innkallingen ikke blir åpnet.

Når den elektroniske innkallingen ikke blir åpnet av mottaker innen rimelig tid, må det gå ut skriftlig innkalling evt. innkalling pr. telefon slik at pasienten har mulighet til å benytte seg av timeavtalen.

37. Fremtidens fergetilbud til og fra Fosen

I 2028 går dagens anbudskontrakter for fergesambandene Flakk-Rørvik og Brekstad Valset ut. Trøndelag fylkeskommune er i gang med å utrede hvordan fremtidens tilbud kan se ut. Et av forslagene er at B-ferga Brekstad-Valset, og C-ferga Flakk-Rørvik bli borte.

Ørland AP ser med bekymring på eventuelle innstramminger på fergetilbudene. Det vil ha betydelige negative konsekvenser for næringslivet, persontrafikk, pendlere og forsvaret. Fergesambandet Flakk-Rørvik og fergesambandet Brekstad-Valset er en forlengelse av fylkesvegen. Dette må opprettholdes slik det er.

Vi har på Fosen flere større næringer blant annet: Forsvaret, Grøntvedt, HØIE, Mowi, Scanbio, Stjern, Rædergård, Tung rør, Veidekket, Fosen renovasjon, Fiskåmølle, Gårdsbruk og Oppdrett med mange, mange flere. Bare disse aktørene alene har flere daglige leveranser. I tillegg kommer kommunene.

Ørland AP har vært i kontakt med ulike næringer som bruker tilbudet Brekstad-Valset. De sier følgende:

- De er sterkt imot forslaget da dette vil sette næringen minst 10-15 år tilbake i tid.
- Her er det snakk om HMS og lønnsomhet. Venting er tid og penger. Sjøfører blir utsatt for stress som igjen kan gå utover trafiksikkerheten i verste fall.
- Prisene kommer til å øke da transportørene må bruke lengre tid på venting her igjen kommer regler for avrenning inn.
- vi er svært avhengig av gode logistikkforbindelser for å få våre varer ut i Europa og verden.
- Vi bruker i dag i hovedsak sambandet Brekstad 4 Valset: for ut- og inngående logistikk. En reduksjon her frykter vi vil gi så dårlig kapasitet at vi får negative konsekvenser.

Nytt anbud hurtigbåt fra 01.01.2024

Erfaringene har vært at det har vært for mange kanselleringer til nå. Årsakene til kanselleringene har vært både vær, tekniske problemer og personellmangel. Dette er bekymringsfullt. Ørland AP mener at anbudskravene bør være så gode at man klarer å gjennomføre service på båtene, slik at tekniske problemer blir borte som årsak til kanselleringene.

Konklusjon: Ørland AP forventer at ferge- og hurtigbåttilbudene opprettholdes. Vi mener dagens tilbud dekker behovene i stor grad. Dagens ferjer oppfattes også som sjødyktige med få avlyste avganger på grunn av vær og vind. Et stabilt rutetilbud med god regularitet er svært viktig for kommunen og næringslivet. Ikke rør rutetilbudene til Fosen.

38. Barn og unge må få riktig hjelp til riktig tid

I samfunnet i dag er det mange barn og unge som sliter med alvorlige psykiske helseproblemer. Dette er barn og unge som er skoleelever og de har både en opplæringsplikt og opplæringsrett. For de aller sykeste av disse elevene er det utfordrende og skal motta og ha nytte av opplæring, i tillegg til at det er krevende å gi dem den tilpassede opplæringen de har krav på i henhold til Opplæringsloven. Det er også i mange tilfeller vanskelig å vite hvilket lovverk som skal benyttes og hvem som til enhver tid har ansvaret for disse barna. - Arbeiderpartiet vil ha en gjennomgang av opplæringslov og lov om kommunale helsetjenester slik at vi sikrer at de aller sykeste barn og unge får riktig hjelp til riktig tid. I dag står retten til opplæring så sterkt at alle mulige

opplæringstilbud og arenaer må prøves ut først. Det er en belastning for eleven og utfordrende for klasse miljø og svært ressurskrevende for den ansvarlige skoleeier, samt vanskelig for de som skal gi den nødvendige helsehjelpen.

39. Et stabilt hurtigbåttilbud Trondheim-Vanvikan

Et stabilt hurtigbåttilbud Trondheim – Vanvikan: Havneforholdene i Vanvikan må utbedres så man er sikret stabil drift uavhengig av vannstand og vindforhold. Alle hurtigbåtruter må driftes av båter som er egnet for formålet og har tilstrekkelig kapasitet for passasjerer, samt tilstrekkelig kraft til å holde rutetabellen.

40. Ferjetilbudet Flakk-Rørвик

Trøndelag Arbeiderparti vil ikke være med et foreslått kutt i C-fergen (ferge nr. 3) i Flakk-Rørвик sambandet. Tilbudet opprettholdes og styrkes. Dette for å opprettholde regulariteten i sambandet, unngå uforholdsmessig lang ventetid og store køer og trafikkfarlige situasjoner.

41. Trafikkopplæring i skolene med fokus på trafikkregler, skader og konsekvenser

Trøndelag Arbeiderparti foreslår at det innføres trafikkopplæring i skolene med fokus på trafikkregler, skader og konsekvenser. Opplæringen bør starte i 10-12-årsalderen. Målsettingen må være at alle som går ut av grunnskolen har gjennomført Trafikalt Grunnkurs.

Elsykler og elsparkesykler er blitt et vanlig framkomstmiddel. Aldersgrensen for elsparkesykkel er i utgangspunktet 12 år i Norge. For elsykler er det i praksis ingen aldersgrense. Både under- og også eldre førere av disse kjøretøyene har forårsaket skade både på seg selv og andre.

For brukerne kan det ofte være vanskelig å vite hvilke trafikkregler som gjelder: På fortau? I gang- og sykkelbane? Eller ute i gata eller på veien? Slik opplæring kan bidra til bedre holdninger og tryggere ferdsel i trafikken.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- At det innføres trafikkopplæring i skolene med fokus på trafikkregler, skader og konsekvenser.

42. Jobb for ungdom

Unge i dag lengter etter jobb og arbeidserfaring. Sommerjobber er en fantastisk mulighet for unge å bli kjent med arbeidslivet og hvordan det er å stå i jobb. Det å la unge få muligheten til å tjene egne penger samtidig som de får testet ut yrker vil ruste dem for framtiden. Det å skape sommerjobber for unge gir samfunnet flere gode arbeidstakere og ungdommene muligheten til å lære og utvikle seg. "Ung I Jobb"- tiltaket vi har i Trondheim kommune må forbedres og videreutvikles. Dessverre er det bare ungdommer som blir 16 år før 30. juni i søknadsåret som kan søke på jobben. Trøndelag Arbeiderparti kan ikke stå inne for en slik urettferdighet mellom når på året ungdommen er født.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- At det skal etableres flere sommerjobber for ungdom gjennom offentlig og privat sektor.
- At programmer slik som «Ung I Jobb» skal få bedre finansiering og etableres nasjonalt.
- At ungdommer som har sommerjobb gjennom Trondheim kommunes initiativ «Ung I Jobb» bør få en oppfordring om å fagorganiseres. Dette kan gjøres under den felles opplæringen ungdommene får i forkant av jobben.
- At ungdom som har sommerjobb gjennom Trondheim kommunes initiativ «Ung I Jobb» i større grad bør få tilbud om arbeid i etterkant av sommerjobben.
- At aldersgruppen som kan søke sommerjobb hos «Ung I Jobb» kun skal bestemmes ut fra alderskull, og ikke fødselsdato.

43. Økt konkurranse og markedstilgang i dagligvaremarkedet

De siste årene har det vært stort søkelys på norsk dagligvarehandel og negative konsekvenser av maktkonsentrasjonen på kjedeledet, kjedens egne varer (EMV), prisdannelse og uavhengige leverandørers merkevarers markedstilgang. Flere regjeringer, både fra høyre og venstre side i politikken, har gjennom år prøvd å regulere maktkonsentrasjonen gjennom lover og forskrifter, uten å lykkes. Det er derfor på tide å tenke nytt, og se på andre muligheter for å endre dynamikken i dagligvaremarkedet.

Arbeiderpartiet ønsker en næringspolitikk som fremmer mulighet til fremvekst av lokale næringer i alle ledd, fra småskala produsenter og kortreiste varer; helt fram til forbrukeren.

Trøndelag Arbeiderparti ber regjeringen se på mulighetsrommet for å gi incentivordninger som kan fremme etablering og lønnsom drift av lokalbutikker og markeds plasser uten kjedetilknypning.

Videre må regjeringen se på muligheten for å gi lokale produsenter bedre markedstilgang, og på denne måten fremme konkurransen innen varegrupper hvor kjedenes egne merkevarer ser ut til å presse ut varer fra konkurrerende produsenter. Dette vil gi forbrukerne et bedre utvalg, og utfordre kjedenes monopoliserende grep om dagligvaremarkedet.

44. Bedre opplæring om KI i skolen

KI-bruken i verden blir stadig større og kunstig intelligens er med på å forme samfunnet vårt i stor grad. Derfor er det viktig at elevene får bedre opplæring i en trygg og god bruk av KI i skolen. KI kan være et godt hjelpemiddel for elevene, og kan føre til nye veier for læring. Når bruken av kunstig intelligens i samfunnet øker, er det viktig med god digital kompetanse hos elever. Derfor mener vi at KI bør integreres i timeplanen på både grunnskole- og videregående nivå.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Jobbe for at KI integreres i undervisningen på grunnskole- og videregående nivå, med fokus på digital kompetanse, trygg bruk av KI, og praktisk anvendelse i ulike fagområder.
- Utvikle og implementere opplæring om personvern og nettvett for både elever og lærere.
- Skolene skal få tilgang til KI-verktøy som kan støtte elever i fag som rettskriving, grammatikk, matematikk og tekniske fag, med tydelige retningslinjer for bruk.
- Spesielt for yrkesfagene skal det utvikles tilpassede opplæringsmoduler som tar i bruk KI i relevante praktiske og tekniske disipliner, slik at elever får verktøyene de trenger for å møte fremtidens arbeidsmarked.
- Utvikle kortere kurs og opplæringsprogrammer for lærere på alle nivåer, slik at de kan bruke KI i undervisningen uten at fullstendig etterutdanning kreves for alle.

- Skape et nasjonalt samarbeid med utdanningsinstitusjoner og teknologiske aktører for å utvikle og implementere digitale læringsressurser som raskt kan tas i bruk av både elever og lærere, med et spesielt fokus på hvordan KI kan brukes innenfor ulike yrkesfag.
- Utvikle en langsiktig plan for å heve KI-kompetansen blant lærere gjennom nasjonale og lokale tiltak, med et mål om gradvis oppskalering og implementering i lærerutdanningen.

45. Et rettferdig rettssystem for alle

Foreldelsesfrister er vanlig i norsk rett, også for alvorlige straffbare handlinger. Innrettelseshensynet tilsier at det må innføres en frist for tilbakekallsaker, inkludert statsborgerskap. Barn skal ikke straffes for andres feil, spesielt i asylpolitikken. Arbeiderpartiet ønsker å avskaffe arvesynden i det norske rettsvesenet og prioritere barns beste i asylpolitikken.

Det har vært diskusjoner om å åpne for asylbehandling i tredjeland. For Arbeiderpartiet skal det aldri være en løsning å sende mennesker ut av landet for å gi dem hjelp og beskyttelse.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- Innføre en foreldelsesfrist på 10 år i alle tilbakekallsaker
- Si tydelig nei til å tillate asylbehandling i tredjeland

46. Bærekraftig jordbruk

Arbeiderpartiet i Trøndelag mener at det er avgjørende å beskytte vår jord og sikre bærekraftig utvikling for å bevare vår felles framtid. Derfor fremmer vi et politisk forslag om at vi i Norge ikke har råd til å bygge ned dyrket mark. Vi må verne jorden vår og ivareta våre økosystemer.

Vi kan ikke tillate at kortsiktig profitt tar forrang over langsiktig miljøvern. Å bygge ned dyrket mark vil ikke bare føre til tap av verdifulle ressurser, men også ha alvorlige konsekvenser for klimaet, økosystemene og vår helse. Vi kan ikke gamble med vår framtid på bekostning av umiddelbare økonomiske gevinster.

Vi må arbeide for å fremme bærekraftig utvikling og bevare vår jord for kommende generasjoner. Det betyr å beskytte våre naturressurser, bevare økosystemer og utvikle en bærekraftig økonomi som tar hensyn til både miljø og samfunn. Derfor oppfordrer Arbeiderpartiet i Trøndelag regjeringen til å øke innsatsen for å verne vår jord og begrense bygging på dyrket mark. Vi må sette oss ambisiøse mål for bærekraftig utvikling og jobbe hardt for å oppnå dem.

Sammen kan vi sikre en sunn og bærekraftig framtid for oss alle.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

At regjeringen må øke innsatsen for å verne vår jord og begrense bygging på dyrket mark

47. Studenter trenger Samfunnet

Studentfrivilligheten er noe av det kjæreste studenter har, det er viktig at den ivaretas. Studietiden kan være tung, vanskelig og ensom, derfor kan ikke viktigheten av et godt sosialt inkluderende miljø som Studentersamfunnet ignoreres.

Studentersamfunnet i alle studentbyer er en stor del av studenters liv, både som en sosial møteplass og som et sted for kulturell utfoldelse. for mange er det der bånd knyttes, trivsel skapes og utfordringer i studietiden lettere kan håndteres og unngås. det er viktig med midler for å opprettholde dette tilbudet som for mange er en essensiell del av studie tiden.

Studentfrivilligheten blir gang på gang understreket som noe av det viktigste for å motvirke ensomhet blant studenter. Samfunnet er et eksisterende kjerne element av studentfrivilligheten i studiebyene. Det å bruke de midlene vi allerede har for å forebygge og jobbe mot ensomhet blant studenter vil gi raskere resultater enn om det skal bygges opp nye tilbud, og det vil gi studenter samfunnet i flere byer mulighet til høyere takhøyde som treffer flere enn de allerede gjør.

Norsk studentorganisasjon har gjentatte ganger løftet behovet for å øke bevilgningen til studentfrivilligheten og det er på tide at de og studenter tas på alvor.

Trøndelag Arbeiderparti vil:
Øke bevilgninger/støtte til norske Studentersamfund

48. AtB må bli mer distriktsvennlig

Vi krever at AtB får en mer distriktsvennlig profil.

Allerede to måneder etter at sammenslåingen av de to trøndelagsfylkene ble gjennomført, kom det et forslag fra AtB som i realiteten ville ha rasert kollektivtilbudet, spesielt i norddelen av fylket. De hadde tatt over kollektivtransporten i Nord-Trøndelag etter «Fylkesbilan». AtB fikk heldigvis ikke aksept for sine vidtrekkende tiltak på det tidspunkt, det eneste de oppnådde var å sette ned prisen så kraftig at ekspressbusstilbudet som gikk direkte fra Namsos til St.Olavs Hospital via sykehuset i Levanger og i tillegg fungerte som pendlerbuss, ble lagt ned, et meget godt tilbud for distriktene i Namdalen. Siden har nedskjæringene på tilbudet kommet gradvis, samtidig som kostnadene i forbindelse med kollektivtilbudet i Trondheim overskred alle rammer.

Nå er det kommet et forslag som er så omfattende at det må reageres ikke bare i Namdalen, men også på Innherred. Bybussen i Steinkjer ble lagt ned for en tid siden, og nå er turen kommet til Namsos og Levanger, et veldig dårlig signal til distriktene i nordlige del av Trøndelag. Dessuten er det i forslaget lagt inn en betydelig reduksjon av det allerede dårlige tilbudet på lengre ruter. Som AtB kanskje er klar over, så hjelper det ikke for befolkningen i Namdalen at togtilbudet styrkes. Paradoksalt nok har AtB i en omfattende annonsekampanje i lokalavisene reklamert for bybussens tilbud i de to byene. Også i denne omgang skal storbyen med omkringliggende områder skjermes.

AtB har i sin argumentasjon påpekt at kostnadene i forbindelse med det grønne skiftet er så store at de ikke kan videreføre driften på dagens nivå. Man må da spørre seg om det er bedre for det grønne skiftet at transporten overføres til privatbilisme i stedet for kollektiv transport. I et globalt perspektiv er ikke det realiteten. På lokalt nivå, i Namsos og Levanger, er ikke

forurensing fra de fossildrevne bybussene av en slik størrelsesorden at det utgjør noen vesentlig utfordring, forutsatt at det er moderne dieselmotorer i bussene. Forurensing fra den økte private lokaltrafikken vil gi en betydelig større lokal belastning på miljøet.

I byen er det betydelig transport av innbyggere fra utkanten til sentrum, folk skal på arbeid og skole, innvandrere som gjerne bor lengst fra bykjernen er spesielt avhengig av et velfungerende kollektivtilbud. Det ville i den sammenhengen vært interessant å få klarlagt hvor mange som reiser kollektivt med bybussen, men det har ikke AtB oversikt over. Det skyldes at det ikke er montert utstyr for å registrere antall brukere på bussene, noe de ansatte har etterlyst i lang tid.

Det er beklagelig at AtB, som bruker det grønne skiftet som argument for sine forslag, ikke har oversikt over hvor mange brukere som blir rammet av disse tiltakene og konsekvensene av det, samt at det heller ikke er gjort vurderinger av alternative løsninger angående forurensingsaspektet. Samtidig ser vi at kostnader generelt har økt, og at det er behov for å øke rammene, noe vi mener det er et ansvar de sentrale myndigheter må ta innover seg.

49. Fylkets arbeid med kunstig intelligens

Vi skal modernisere og legge til rette for en delingskultur innen KI for å sikre effektiv saksbehandling og byråkratiske arbeidsoppgaver.

- Støtte og dele kunnskap mellom kommuner og fylkeskommuner
- Utnytte gevinstpotensialet til KI som ble beregnet til 17% i 2023
- Jobbe aktivt for tilgjengeliggjøring av lovverk og føringer i kunnskapsdatabaser
- Sikre ivaretagelse av norsk kultur og språk
- Tilpasse tradisjonell metodikk for å arbeide sammen på nye måter

Vi skal ta ansvar for tilgjengeliggjøring av ressurser, kompetanse og infrastruktur for å realisere gevinster og ivareta personvern.

- Store kommuner og regionale aktører må lede an arbeidet
- Legge til rette for deling av nødvendig kompetanse mellom kommuner og fylkeskommune
- Sikre at kunnskap og databaser er lett tilgjengelige
- Bidra til utvikling av infrastruktur for KI
- Opprettholde høy standard for informasjonssikkerhet

Trøndelag fylkeskommune skal samarbeide med kommuner og KS for å maksimere nytten av KI-investeringer i offentlig sektor.

- Fremme demokratisk samarbeid mellom kommuner, fylkeskommunen og KS
- Sikre at hver krone investert i KI gir maksimal nytte
- Redusere dobbeltarbeid og øke effektiviteten
- Bygge solide strukturer for effektiv bruk av KI
- Oppnå høyere gevinstrealisering gjennom samarbeidet

Trøndelag fylkeskommune skal være en tydelig regional aktør innen digitalisering, og arbeide for en nasjonal struktur som reduserer dobbeltarbeid og utnytter etablerte nettverk.

- Bygge opp og støtte regionen med kompetanse og infrastruktur
- Fremme nasjonal satsing på KI
- Sikre at regionen drar nytte av nasjonal satsning
- Legge til rette for ivaretagelse av informasjonssikkerhet og personvern.

Nasjonalt arbeid med kunstig intelligens

Trøndelag Arbeiderparti mener at samarbeid på tvers av myndighetsnivåer er essensielt

- Fremme samarbeid mellom statlige og lokale myndigheter
- Deling av ressurser og beste praksis nasjonalt
- Vektlegge felles strategier og målsettinger
- Satse på felles prosjekter og plattformer med fokus på kommunene som kjerneinteressent

Trøndelag Arbeiderparti mener at investeringer i kunstig intelligens må gi maksimal nytteverdi

- Sikre at investeringer gir maksimal nytteverdi
- Redusere dobbeltarbeid og øke effektiviteten
- Implementere standardiserte løsninger og verktøy

Trøndelag Arbeiderparti mener at robuste nasjonale strukturer er avgjørende for suksess

- Bygge robuste nasjonale strukturer for KI
- Utvikle rammeverk som er overførbare til lokale forhold
- Styrke Norges posisjon innen digitalisering
- Involvere store og små kommuner i arbeidet med nasjonale satsinger

Trøndelag Arbeiderparti mener at kompetanse og infrastruktur må støttes og utvikles nasjonalt

- Bygge opp nasjonal kompetanse og infrastruktur
- Tilby opplæring og støtteprogrammer
- Fremme informasjonssikkerhet og personvern
- Gjøre internasjonal kunnskap tilgjengelig

50. Økolandsby

Trøndelag Arbeiderparti vil jobbe for at nydyrking og nyetableringer i landbruket ønskes på plass i kommunen. Både samfunnstrendene, beredskapsbehovet og nasjonale føringer legger opp til nytenkning i landbruket. Trøndelag har store arealer som både ligger brakk, eller kan utnyttes bedre til matproduksjon enn i dag. Trøndelag Ap vil støtte slike prosjekter og også aktivt jobbe mot overordnede myndigheter for å legge til rette for dette.

51. Nye Veier

Nye Veier skal ikke ha nye prosjekter i sin portefølje før ferdigstilling av de prosjekter som allerede er under bygging. Det viser seg stadig at Nye Veier ikke har kontroll og kapasitet til å følge opp pågående prosjekter. Det framstår som de har dårlig økonomisk kontroll og har unnskyldninger med at de ikke får tildelt nok tilskudd over statsbudsjettet.

Dette er ikke holdbart og konsekvensene er det befolkningen som må ta. E6 Kvål-Gylland var opprinnelig planlagt ferdig stilt i 2027, nå er det sagt tidligst 2030. Dette har alvorlige og store konsekvenser for befolkningen langs strekningen. Dagens E6 går gjennom voksende tettsteder og har en høyt ulykkesbesatt strekning.

Nye veier skal ikke tilføres flere prosjekter i sin portefølje før eksisterende prosjekter i porteføljen er påbegynt.

52. Mammografi for kvinner etter fylte 69 år

Kvinner etter fylte 69 år må være likestilte med yngre kvinner. Ettersom levealderen har økt etter at denne aldersgrensen ble satt i 1995, bør også alderen oppjusteres.

Samfunnsøkonomien blir like mye berørt om kvinner blir syke før fylte 69 år, som etter. WHO's ekspertgruppe og EU's ekspertgruppe viser at organisert screening reduserer dødeligheten av brystkreft for kvinner i alderen 70 til 74 år. Verdien av å ligge i forkant med screening, vil være besparende på samfunnsøkonomien, og ikke minst spare berørte kvinner og deres pårørende for mange lidelser.

Vedtatt oversendt av årsmøtet:

Følgende forslag blir behandlet i styremøtet nå i april 2025. Styret vedtar hvor de skal oversendes;

11, 18, 30, 37, 42, 49, 50, 67, 80, 87, 88, 98, 102, 103, 111, 123, 127, 136, 137, 138, 1002

I tillegg kommer forslagene lagt frem i møtet, som ble vedtatt oversendes av årsmøtet:

- Momskompensasjon til idrett, frivillighet og kultur, Asphjell: Oversendes styret
- BPA, tannhelse (Granmo): Oversendes.
- Togstopp Kvål, Melhus: Oversendes fylkestingsgruppa